

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
PODNIKOVOHOSPODÁRSKA FAKULTA
SO SÍDLOM V KOŠICIACH**

Evidenčné číslo: 107003/B/2023/36122166157541636

**ANALÝZA KRÍZY PODNIKOV VO
VYBRANOM SEKTORE HOSPODÁRSTVA**

Bakalárska práca

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
PODNIKOVOHOSPODÁRSKA FAKULTA
SO SÍDLOM V KOŠICIACH**

**ANALÝZA KRÍZY PODNIKOV VO
VYBRANOM SEKTORE HOSPODÁRSTVA**

Bakalárska práca

Študijný program:	Ekonomika a manažment podniku
Študijný odbor:	Ekonomika a manažment
Školiace pracovisko:	Katedra finančného riadenia podniku
Vedúci záverečnej práce:	Ing. Jozef Lukáč, PhD.

Košice 2023

Marek Tomáš

Zadanie záverečnej práce (vo vytlačenej verzii nahradit' stranou z AIS-u).

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracoval samostatne a že som uviedol všetku použitú literatúru.

Dátum:

.....

(podpis študenta)

Podakovanie

Chcel by som sa veľmi pekne poďakovať môjmu školiťovi Ing. Jozefovi Lukáčovi, PhD. za prístup a konzultácie, ktoré mi pomohli pri vypracovaní bakalárskej práce.

ABSTRAKT

TOMÁŠ, Marek: Analýza krízy podnikov vo vybranom sektore hospodárstva – Ekonomická univerzita v Bratislave. Podnikovohospodárska fakulta so sídlom v Košiciach; Katedra finančného riadenia podniku. – Vedúci záverečnej práce: Ing. Jozef Lukáč, PhD. – Košice: PHF EU, 2023, počet strán 69.

Cieľom záverečnej práce je: pomocou detailnej analýzy vybraného sektora hospodárstva stanoviť akým spôsobom sa prejavila kríza spôsobená COVID-19 na vybrané odvetvie. Práca je rozdelená do 5 kapitol. Obsahuje 19 grafov a 32 tabuliek. Prvá kapitola je venovaná: teoretickým znalostiam o finančnej analýze a finančných krízach. Taktiež sa venuje vplyvu koronakrízy na ekonomiku štátu a podnikov.

V ďalšej časti sa charakterizuje: popis hlavného a vedľajších cieľov bakalárskej práce, následne, postup a metódy práce.

Záverečná kapitola sa zaoberá: výsledkami práce a ich následným analyzovaním. Ďalej sa stanovujú návrhy a odporúčania, ktoré by mali zlepšiť dané výsledky práce.

Výsledkom riešenia danej problematiky je: analýza podniku, ktorý bol zasiahnutý koronakrízou, prostredníctvom pomerových finančných ukazovateľov, horizontálnej a vertikálnej analýzy a multikriteriálneho hodnotenia.

Kľúčové slová:

Analýza, hospodárstvo, indikátory krízy, likvidita.

ABSTRACT

TOMÁŠ, Marek: Analysis of the crisis of companies in a selected sector of the economy – University of Economics in Bratislava. Faculty of Business Economics with seat in Košice; Department of Corporate Financial Management. – Thesis supervisor: Ing. Jozef Lukáč, PhD. – Košice: PHF EU, 2023, number of pages 69.

The aim of the bachelor's thesis is: to use a detailed analysis of a selected sector of the economy to determine how the crisis caused by COVID-19 affected the selected sector. The thesis consists of five chapters. It contains 19 graphs and 32 tables. The first chapter is devoted to: theoretical knowledge of financial analysis and financial crises. It also deals with the impact of the corona crisis on the economy of the state and companies.

The next section characterizes: description of the main and secondary goals of the bachelor's thesis, followed by the procedure and methods of the work.

The last and final chapter concentrates on: the results of the work and their subsequent analysis. Furthermore, proposals and recommendations are established that should improve the given work results.

As a result of addressing the issue: analysis of the company that was affected by the corona crisis, through ratio financial indicators, horizontal and vertical analysis and multi-criteria evaluation.

Key words:

Analysis, economy, crisis indicators, liquidity.

OBSAH

Úvod	11
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí.....	12
1.1 Koronakríza.....	12
1.2 Príspevky od štátu počas koronakrízy	13
1.3 Finančné opatrenia na zmiernenie dopadov koronakrízy	14
1.3.1 Daňová oblasť	15
1.3.2 Finančný trh	15
1.3.3 Rozpočtové pravidlá	16
1.4 Ekonomický cyklus.....	17
1.5 Primárny sektor.....	18
1.6 Sekundárny sektor	18
1.7 Terciárny sektor.....	19
1.7.1 Zloženie terciárneho sektora	19
1.7.2 Funkcie terciárneho sektora	20
1.7.3 Gastronómia.....	21
1.8 Kvarciárny sektor	21
1.9 Finančné krízy	22
1.9.1 DOT.com bublina	22
1.9.2 Novodobá finančná kríza 2008	23
1.10 Finančná analýza podniku.....	25
1.10.1 Cieľ a význam finančnej analýzy.....	25
1.10.2 Zdroje finančnej analýzy.....	26
1.10.3 Typy finančnej analýzy.....	27
2 Cieľ práce	28
3 Metodika práce a metódy skúmania	29
4 Výsledky práce	33
5 Diskusia.....	61
5.1 Zhodnotenie finančnej analýzy podniku	61
5.2 Odporúčania a návrhy.....	62
Záver	65
Bibliografické zdroje	66

Zoznam ilustrácií a zoznam tabuliek

Tabuľka 1 Vertikálna analýza aktív	33
Tabuľka 2 Vertikálna analýza pasív	35
Tabuľka 3 Vertikálna analýza výkazu ziskov a strát	37
Tabuľka 4 Horizontálna analýza aktív	39
Tabuľka 5 Horizontálna analýza pasív	40
Tabuľka 6 Horizontálna analýza čistého zisku	42
Tabuľka 7 Položky pre výpočet pomerových ukazovateľov rentability	43
Tabuľka 8 Rentabilita aktív	44
Tabuľka 9 Rentabilita investovaného kapitálu	44
Tabuľka 10 Rentabilita vlastného kapitálu	45
Tabuľka 11 Rentabilita tržieb	45
Tabuľka 12 Doba obratu zásob	46
Tabuľka 13 Doba obratu pohľadávok	47
Tabuľka 14 Doba splácania záväzkov z obchodného styku	47
Tabuľka 15 Doba obratu aktív	48
Tabuľka 16 Obrat celkových aktív	49
Tabuľka 17 Obrat zásob	50
Tabuľka 18 Likvidita 1. stupňa	51
Tabuľka 19 Likvidita 2. stupňa	51
Tabuľka 20 Likvidita 3. stupňa	52
Tabuľka 21 Stupeň samofinancovania	53
Tabuľka 22 Celková zadlženosť	54
Tabuľka 23 Úrokové krytie	55
Tabuľka 24 Finančná páka	56
Tabuľka 25 Dlhodobé krytie stálych aktív	57

Tabuľka 26 Multikriteriálne hodnotenie konkurentov	58
Tabuľka 27 Počet podnikov a ukazovateľov	58
Tabuľka 28 Bodovacia metóda	58
Tabuľka 29 Priemer a smerodajná odchýlka ukazovateľov	59
Tabuľka 30 Metóda normovanej premennej.....	60
Tabuľka 31 Zmena likvidity pri znížení krátkodobých záväzkov	63
Tabuľka 32 Zmena doby obratu pohľadávok pri zvýšení tržieb.....	63
Graf 1 Vertikálna analýza aktív	35
Graf 2 Vertikálna analýza pasív.....	37
Graf 3 Horizontálna analýza aktív	40
Graf 4 Horizontálna analýza pasív.....	42
Graf 5 Horizontálna analýza čistého obratu	43
Graf 6 Doba obratu zásob	46
Graf 7 Doba obratu pohľadávok	47
Graf 8 Doba splácania záväzkov z obchodného styku	48
Graf 9 Doba obratu aktív	48
Graf 10 Obrat celkových aktív.....	49
Graf 11 Obrat zásob	50
Graf 12 Likvidita 1. stupňa	51
Graf 13 Likvidita 2. stupňa	52
Graf 14 Likvidita 3. stupňa	53
Graf 15 Stupeň samofinancovania	54
Graf 16 Celková zadlženosť	54
Graf 17 Úrokové krytie.....	55
Graf 18 Finančná páka	56

Graf 19 Dlhodobé krytie stálych aktív	57
---	----

Úvod

V posledných rokoch prevláda na Slovensku ako aj po celom svete náročná politická aj finančná situácia. Keďže od roku 2020 sa vo svete rozšírila pandémia nového koronavírusu, ovplyvnila tým dianie a život po celom svete a teda aj na Slovensku. Keďže na zastavenie respektíve spomalenie tejto pandémie bolo treba urobiť nejaké kroky, jednotlivé vlády ako aj na Slovensku začali prijímať určité opatrenia, ktoré by to následne docielili. Tieto opatrenia ovplyvnili všetky sektory hospodárstva, teda aj podniky ako napríklad reštaurácie.

Cieľom tejto bakalárskej práce je preto analyzovať finančnú situáciu a finančné zdravie nami vybraného podniku. Na základe toho budeme následne analyzovať nami vybranú reštauráciu. Na to, aby sme zistili v akej finančnej situácii sa podnik nachádzal a nachádza, použijeme viaceré metódy, ktoré tento stav zistia.

V prvých kapitolách bakalárskej práce budú zhrnuté teoretické poznatky o danej problematike. V teoretickej časti sa budú nachádzať finančné krízy, ktoré postihli svet v minulosti. Následne budú popísané aj teoretické poznatky o finančnej analýze jednotlivých podnikov. Taktiež sa v práci bude nachádzať popis rozdelenia ekonomického hospodárstva a ekonomického cyklu. V neposlednom rade sa v teoretickej časti bude nachádzať aktuálny vývoj situácie, ktorá bola ovplyvnená koronavírusom.

V ďalších kapitolách sa budú nachádzať konkrétne ciele, ktoré je potrebné splniť, aby sme mohli napísať túto bakalársku prácu. Následne sa v práci bude nachádzať všeobecný popis o nami vybranom subjekte, ktorý bude analyzovaný. Ďalej bude v práci popísaný postup vytvárania bakalárskej práce. Pri práci budú použité taktiež postupy ako analýza, syntéza, pozorovanie a porovnávanie.

Siedma kapitola začne výsledkami práce. Tu budú využité jednotlivé postupy práce. Vybraný podnik bude analyzovaný pomocou horizontálnej a vertikálnej analýzy. Následne sa budú analyzovať jednotlivé pomerové finančné ukazovatele podniku. A na záver bude podnik porovnávaný s inými subjektami pomocou multikriteriálneho hodnotenia podnikov.

V posledných dvoch kapitolách budú popísané jednotlivé výsledky práce. Následne budú popísané nami vybrané odporúčania, ktoré by mali viesť k lepšiemu finančnému zdraviu podniku.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

Posledné dva roky boli pre celý svet z ekonomického a hospodárskeho sveta veľmi náročné. Svet totiž zasiahol koronavírus, ktorý obmedzil jeho fungovanie a všetky jeho sféry vrátane všetkých sektorov hospodárstva. Počas týchto dvoch rokov sa vlády jednotlivých štátov snažili prijímať konkrétne opatrenia, ktoré by zabránili potencionálnemu ďalšiemu šíreniu tohto vírusu. Tieto opatrenia však častokrát prinášali likvidačné následky pre ekonomické prostredie.

1.1 Koronakríza

Pandémia koronavírusu ovplyvnila výdavky jednotlivých spotrebiteľov, investície, priemyselnú produkciu, kapitálové toky, obchod a dodávateľský reťazec. Mnohé podniky sa dostávali do finančných kríz po zavedení množstva protipandemických opatrení, ktoré mali zabrániť ďalšiemu šíreniu koronavírusu.

Pandémia nového koronavírusu masívne zasiahla podnikateľské prostredie. Ovplyvnila množstvo podnikateľských príjmov po celom svete. Pandémia zasiahla viacero sektorov hospodárstva. Niektoré dokázala ovplyvniť viac a niektoré naopak menej. Podľa prieskumu Euler Hermes, ktorý bol uskutočnený koncom leta 2020, koronavírus negatívne ovplyvnil 54 % spoločností. Tento prieskum sa uskutočnil medzi zákazníkmi z Európy. Tento prieskum bol uskutočnený v 14 európskych krajinách medzi viac ako 1000 respondentami (Alianz Trade, 2020).

Z tohto prieskumu 20 % zákazníkov potvrdilo, že pandémia nového koronavírusu nemala na ich podnikateľskú činnosť žiaden dopad. Zvýšenie predaja zaznamenalo 19 % zákazníkov. Pozitívne odpovede boli zaznamenané najmä v škandinávskych krajinách. Príčinou tohoto výsledku je, že v počiatočných mesiacoch pandémie v Európe sa v škandinávskych krajinách nezavádzali žiadne prísnejšie opatrenia alebo obmedzenia, ktoré by mohli nejako negatívne ovplyvniť podnikateľské aktivity respondentov (Alianz Trade, 2020).

Jedným z najčastejších problémov jednotlivých subjektov bolo oneskorenie platieb zákazníkov. To predstavovalo 32 % opýtaných respondentov. Druhým problémom bolo prerušenie dodávok, čo predstavovalo 27 %. Medzi ďalší problém koronakrízy bola likvidita daných podnikov, čo znamenalo asi 16 % respondentov. Na Slovensku malo 57 %

podnikateľov problémy s dopytom. Zároveň mala polovica firiem problém s platbami od svojich zákazníkov (Alianz Trade, 2020).

Z prieskumu Euler Hermes bolo zistené, že najväčší nárast predaja bol v oblasti informačno-komunikačných technológií respektíve Telekom služieb. To predstavovalo približne 19 % opýtaných. Naopak pokles po svojich výrobkoch zaznamenali odvetvia v oblasti automobilových súčiastok, sektory v oblasti textilu alebo kovových výrobkov. Zníženie dopytu po svojich tovaroch a službách zaznamenalo približne 54 % respondentov. Zároveň 32 % respondentov meškajú platby na úhradu jednotlivých faktúr (Alianz Trade, 2020).

Ďalšou skúmanou otázkou Euler Hermes vo svojom prieskume bolo koľko z opýtaných spoločností prijalo nejaké vládne pomoci, ktoré by im pomohli nejakým spôsobom prekonať koronakrízu. Z výsledkov bolo zistené, že 40 % slovenských podnikov využilo stimuly a nariadenia vlády. Asi 33 % slovenských spoločností sa snažilo diverzifikovať svoju podnikateľskú činnosť v rôznych oblastiach a ďalších 33 % prehodnocovalo platobné podmienky pre svojich klientov. Čo sa týka všetkých zákazníkov z Európy, tak 33 % percent opýtaných využilo vládne stimuly. Medzi štátmi bol najväčší podiel týchto firiem v Poľsku, Británii a Holandsku. Asi 24 % spoločností nevyužilo žiadnu pomoc od vlády na prežitie v čase koronakrízy (Alianz Trade, 2020).

1.2 Príspevky od štátu počas koronakrízy

Po príchode pandémie koronavírusu začalo mať problémy množstvo podnikateľov, zamestnancov a živnostníkov. Rôzne podniky mali problémy s likvidnosťou. Nedokázali platiť svoje záväzky voči dodávateľom ani zamestnávateľom. Zamestnávatelia museli postupne prepúšťať svojich zamestnancov. Takisto aj množstvo živnostníkov začalo pociťovať finančné ťažkosti. Preto viacero z nich ukončilo alebo prerušilo svoje podnikateľské aktivity. Na základe týchto nepriaznivých udalostí bola 31.3.2020 schválená vládou schéma Prvej pomoci na udržanie pracovných miest. Následne od apríla sa začalo prijímať viacero finančných príspevkov od podnikov. Doteraz bolo vyplatených viac ako 2,5 miliardy eur približne 176 tisíc podnikateľským subjektom. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny podporili vyplácaním miezd asi 770 tisíc zamestnancov (pomahameludom.sk, 2022).

Vďaka Prvej pomoci sa podarilo podporiť pracovný trh. Firmy, ktoré získali finančné príspevky od štátu boli ekonomicky aktívnejšie ako tie firmy, ktoré o žiadny príspevok

nepožiadali. Na základe analýz štátu môžeme tvrdiť, že Prvá pomoc pomohla podporiť platobnú schopnosť firiem. Následne vďaka tomu sa podarilo udržať výraznejšiu hrozbu hromadného prepúšťania zamestnancov. To malo za následok aj udržanie ekonomickej aktivity na trhu. Najviac sa podarilo udržať zamestnanosť najmä u malých firiem (do 50 zamestnancov). Tieto firmy takmer vôbec nemuseli výraznejšie prepúšťať svojich zamestnancov. Tieto formy Prvej pomoci vo väčšine čerpali malé podniky a mikropodniky. To tvorilo približne polovicu zo všetkých spoločností, ktoré Prvú pomoc čerpali, pričom neskôr sa tento podiel zvýšil až na dve tretiny (pomahameludom.sk, 2022).

V súčasnosti sú aktuálne štyri kategórie pomoci, ktoré majú nárok na príspevok od štátu. Prvou kategóriou pomoci sú zamestnávateľia a SZČO, ktorí sú zamestnávateľmi, ktorí boli nútení na základe Úradu verejného zdravotníctva SR svoje podniky zavrieť. Táto skupina má právo na príspevok na náhradu mzdy svojich zamestnancov (korona.gov.sk, 2020).

Druhou kategóriou pomoci sú SZČO, ktoré boli nútené na základe rozhodnutia Úradu verejného zdravotníctva SR svoje podniky zavrieť alebo ak týmto osobám poklesli tržby minimálne o 20 %. Tieto osoby mohli požiadať o paušálny príspevok, ktorý by im uhradil ušlý zisk zo samostatnej zárobkovej činnosti (korona.gov.sk, 2020).

Treťou kategóriou pomoci boli zamestnávateľia (vrátane SZČO, ktorí sú aj zamestnávateľia), ktorí sa rozhodli neprepustiť svojich zamestnancov napriek pozastaveniu alebo ukončeniu podnikateľskej aktivity počas koronakrízy. Táto skupina má právo na príspevok na mzdu zamestnancov (korona.gov.sk, 2020).

Štvrtou kategóriou zamestnancov SZČO a jednoosobové s.r.o., ktoré od 13.3.2020 nemajú žiadne iné príjmy. Táto kategória osôb má právo na príspevok, ktorí by slúžil ako náhrada straty príjmu z podnikateľskej aktivity (korona.gov.sk, 2020).

1.3 Finančné opatrenia na zmiernenie dopadov koronakrízy

Od začiatku pandémie nového koronavírusu Ministerstvo financií Slovenskej republiky zaviedlo niekoľko opatrení, ktoré majú slúžiť na to, aby čo najviac znížili prípadné finančné problémy spôsobené pandemiou. Tieto opatrenia majú pomôcť predovšetkým zamestnancom, SZČO, malým a stredným podnikom (MFSR, 2020).

Počas koronakrízy bolo schválených niekoľko zákonov, ktoré mali finančne pomôcť jednotlivým subjektom v boji s pandemiou nového koronavírusu. Tieto balíky zákonov sa

týkajú niekoľkých okruhov. Týkajú sa predovšetkým troch hlavných oblastí. Sú to dane, finančný trh a rozpočtové pravidlá (MFSR, 2020).

1.3.1 *Daňová oblasť*

- Odklad podania daňového priznania pri dani z príjmov, ročných zúčtovaní za zamestnancov, hlásení, oznámenia a odvodenia dane z motorových vozidiel v špecifickom prípade a dane z nepeňažného príjmu poskytovateľov zdravotnej starostlivosti.
- Odklad lehôt pre správy audítora, účtovné závierky a výročné správy a ich uloženie do registra účtovných závierok a plnenia povinností pri vedení účtovníctva.
- Opatrenia, ktoré pomôžu tretiemu sektoru k asignovaným finančným prostriedkom (2 % resp. 3 % zo zaplatenej dane).
- Zdravotnícky materiál z tretích krajín je oslobodený od dovozného cla a DPH pri dovoze.
- Počas pandémie koronavírusu sa neaktualizovali zoznamy, kde boli platitelia DPH, ktorý porušili svoje povinnosti alebo daňoví dlžníci.
- Dočasné nerealizovanie daňových kontrol a daňových konaní, s výnimkou tých, ktorých výsledkom je vracanie finančných prostriedkov (vyrubovacie konanie o daňovom preplatku, kontrola nadmerných odpočtov).
- Odklad daňových exekúcií.
- Odpustenie zmeškania lehoty zo zákona bez žiadosti, t. j. bez poplatku a potreby vydania rozhodnutia, okrem podania daňového priznania a platenia daní.
- Za úkony, ktoré je potrebné vykonať v dôsledku pandémie sa nemuseli platiť správne poplatky.
- Zjednotenie doručovania s novými pravidlami pošty (MFSR, 2020).

1.3.2 *Finančný trh*

- Mikropodniky a malé a stredné podniky dostali pomoc od MFSR formou záruk za úvery a bonifikácie úrokov k úverom poskytovaným pre tieto podniky zo strany Exportno-importnej banky Slovenskej republiky a Slovenskej záručnej a rozvojovej banky, a. s. na udržanie ich prevádzky.

- V prípade okolností, ktoré by v rámci pandémie bránili Národnej banke Slovenska vykonávanie svojich povinností dostane mimoriadne oprávnenia (MFSR, 2020).

1.3.3 Rozpočtové pravidlá

- Možnosť poskytovania dotácií zo štátneho rozpočtu každými poskytovateľmi počas pandémie podľa poslednej aktualizácie zoznamu daňových a colných dlžníkov pred obdobím pandémie.

- V roku 2020 sa na základe pandémie vytvára na zabezpečenie rozpočtového hospodárenia legislatívny priestor pre vládu na prevzatie úveru aj nad rámec splnomocnenia ustanoveného v zákone o štátnom rozpočte.

- Možnosť odložiť lehotu na použitie bežných výdavkov štátneho rozpočtu v dôsledku koronakrízy z minulého roku z 31.3. 2020 do dvoch mesiacov po skončení obdobia pandémie.

- Po dobu trvania pandémie sa umožňuje uvoľniť reguláciu poskytovania preddavkov z verejných prostriedkov.

- Možnosť prerušiť všetky správne konania vo vzťahu k porušeniu finančnej disciplíny počas obdobia pandémie koronavírusu.

- Obciam, ktoré hospodária v rozpočtovom provizóriu sa počas koronakrízy umožňuje (prekročiť mesačný limit 1/12 celkových výdavkov schváleného rozpočtu predchádzajúceho rozpočtového roka s cieľom umožniť financovanie mimoriadnych výdavkov; poskytovanie dotácií právnickým osobám a fyzickým osobám-podnikateľom na podporu všeobecne prospešných služieb, všeobecne prospešných alebo verejnoprospešných účelov, na podporu podnikania a zamestnanosti podľa vlastných VZN).

- Jednotlivé subjekty územnej samosprávy môžu počas pandémie koronavírusu až do konca roka 2021 použiť na úhradu bežných výdavkov aj prostriedky rezervného fondu, prípadne svoje kapitálové príjmy alebo prostriedky získané z návratných zdrojov financovania na základe svojho zastupiteľstva. Významom tohto opatrenia je možnosť využiť všetky disponibilné zdroje samospráv na úhradu výdavkov v súvislosti s pandemiou a riešiť aj predpokladaný negatívny vplyv pandémie na daňové príjmy samospráv, najmä príjmy z DPFO.

- Obce, ktoré hospodária v ozdravnom režime alebo nútenej správe majú počas koronakrízy dovolené použiť na úhradu výdavkov vyvolaných pandémiou prostriedky aj nad rámec výdavkov ozdravného, resp. krízového rozpočtu.

- Obce a vyššie územné celky môžu v roku 2020 vykonávať zmeny rozpočtu, ktoré by mali za následok zvýšenie schodku aj po 31. auguste.

- Počas koronakrízy sa upúšťa zo strany subjektov územnej samosprávy dodržiavať lehoty (pri poskytovaní údajov do rozpočtového informačného systému pre samosprávu RIS.SAM rozpočet; dodržať lehoty spojené s vypracovaním a schválením svojich záverečných účtov a overovaním účtovnej závierky; dodržiavať lehoty ustanovené zákonom počas trvania ozdravného režimu alebo nútenej správy) (MFSR, 2020).

1.4 Ekonomický cyklus

Poznať ekonomický cyklus je z hľadiska analýzy makroprostredia a potenciálnych možných ekonomických aktivít veľmi dôležitý. Tento cyklus totiž môže napovedať, kedy je vhodné investovať v rôznych ekonomických činnostiach, kedy je vhodné sa zamerať na šetrenie a prežitie podnikov a mnoho ďalšieho. Slovné spojenie ekonomický cyklus vyjadruje obdobia hospodárskeho cyklu štátu, ktoré hovoria o tom, či je v danom čase ekonomicky a hospodársky pozitívne alebo negatívne prostredie. Ekonomický cyklus ovplyvňujú viaceré faktory ako HDP, zamestnanosť, úroková miera alebo aj výdavky jednotlivých spotrebiteľov (Investopedia, 2023).

Ekonomický cyklus je nepretržitý cyklus, ktorý ma tendenciu sa neustále opakovať. Tento cyklus sa skladá zo štyroch fáz. Tieto fázy označujeme ako expanzia, vrchol, recesia a dno. Počas expanzie sa ekonomika dostáva do obdobia hospodárskeho rastu. O expanzii môžeme hovoriť ak dôjde k rastu ekonomiky aspoň dva po sebe nasledujúce štvrťroky. Počas tohto obdobia začína klesať nezamestnanosť, úrokové sadzby sa postupne znižujú. Začína sa viac zvyšovať dopyt po produktoch, čo má za následok postupné zvyšovanie inflácie. Postupne sa ekonomický cyklus dostáva do bodu vrcholu. Vtedy sa dostaneme do bodu, keď ekonomický rast dosahuje najvyššiu možnú hodnotu. V čase vrcholu dosahuje HDP najvyššiu hodnotu, nezamestnanosť je na minimálnych možných hodnotách. Vznikajú ekonomické nerovnováhy, ktoré sa už dlhšie neudržia. Ekonomický cyklus sa dostáva do fázy recesie. V tomto období sa hospodársky rast začína spomaľovať. Spotrebiteľia začínajú viacej šetriť svoje financie. Zvyšuje sa úroková miera, čím sa znižujú investičné možnosti. Dopyt po tovaroch a službách začína klesať. Ekonomický cyklus sa dostáva do fázy dna.

Zamestnanosť a HDP je na najnižšej možnej úrovni. Ekonomika sa postupne očisťuje od prebytočných vplyvov a začína sa pomaly zotavovať (Congressional Research Service, 2023).

Z popísaných informácií vyplýva, že ekonomický cyklus má informatívny charakter pre viacero ekonomických subjektov. Spoločnosti a taktiež investori potrebujú poznať aktuálnu makroekonomickú situáciu, aby mohli čo najlepšie naplánovať svoju obchodnú respektíve investičnú stratégiu. Je to z dôvodu, aby podniky a investori poznali vlastnosti aktuálnej situácie na trhu a správne sa v danom čase napríklad rozhodli, kedy sa snažiť rozširovať svoju podnikateľskú aktivitu, kedy a do čoho investovať a naopak, kedy zvládnuť krízové obdobie rôznymi opatreniami ako utlmovanie výroby, znižovanie nákladov a podobne.

1.5 Primárny sektor

Primárny sektor môžeme považovať za jeden z najdôležitejších a najvýznamnejších sektorov pre stabilné fungovanie hospodárstva a ekonomiky. Je to z dôvodu, že tento sektor sa zaoberá základnými produktami ako napríklad materiál alebo suroviny.

Medzi základné oblasti primárneho sektora patria lesníctvo, rybolov, poľnohospodárstvo, priemysel alebo energetika. Pre tento sektor je typické, že z hľadiska súkromného trhu je oň mali záujem. Je to z dôvodu celkom nízkej ziskovosti, ktorá sa môže dosiahnuť až po dlhšom časovom období. Ďalším znakom je, že patrí medzi vysoko nákladový sektor. Môžeme povedať, že primárny sektor má nízky rast produktivity, čo môže byť príčinou slabého vedecko-technického pokroku (Roguľa, 2012).

1.6 Sekundárny sektor

Jednou z charakteristík sekundárneho sektora je, že je priamo naviazaný na primárny sektor. To je dané tým, že všetky výrobky z primárneho sektora sa posúvajú do sekundárneho sektora. To znamená, že tieto výrobky sa ďalej opracúvajú v sekundárnom sektore hospodárstva (Roguľa, 2012).

Tento sektor môžeme nazvať aj spracovateľským priemyslom. Medzi hlavné odvetvie tohto sektora môžeme považovať stavebný priemysel. Sekundárny sektor má viacero odlišností od primárneho sektora. Jeden z prvých rozdielov je, že v sekundárnom sektore je vyšší vedecko-technický pokrok. Vďaka tomu dochádza k zvyšovaniu rozvoja

ekonomiky štátu a rastu životnej úrovne daného obyvateľstva. Ďalším dôsledkom rozvoja vedecko-technického pokroku je, že dochádza k zvyšovaniu produktivity práce. Druhým znakom sekundárneho sektora je vyššia investičná náročnosť. Neustále je potrebné zavádzanie nových metód v oblasti výroby a obmieňať sortiment výroby (Roguľa 2012).

1.7 Terciárny sektor

Terciárny sektor patrí medzi najviac sa rozširujúci sektor národného hospodárstva. To platí prevažne vo vyspelých krajinách sveta. Medzi terciárny sektor môžeme zaradiť oblasti týkajúce sa služieb ako napríklad reštaurácie, hotely, prevádzkovanie obchodov, poštu a rôzne ďalšie činnosti (Roguľa, 2012).

1.7.1 Zloženie terciárneho sektora

Terciárny sektor je zložený z viacerých podsystémov, ktoré sa skladajú zo služieb. Najväčšia časť pracovnej sily patrí do služieb. Tento sektor sa skladá dokopy z jedenástich podsystémov.

Prvým podsystémom terciárneho sektora predstavujú aktivity na voľný čas, kultúru, šport a predstavenia. Môžeme sem zaradiť napríklad audiovizuálny priemysel ako napríklad filmy, hudbu alebo videohry.

Druhým podsystémom sú finančné činnosti. Tieto činnosti sa často uskutočňujú na finančných trhoch. Tieto činnosti predstavujú napríklad poisťovníctvo, bankovníctvo alebo aj rôzne akciové a iné trhy.

Ďalším podsystémom terciárneho sektora sú aplikácie informačných a komunikačných technológií. Medzi tieto aplikácie môžeme zaradiť napríklad internet alebo rôznu výpočtovú techniku.

Štvrtým podsystémom pre terciárny sektor je obchod. V tomto podsystéme hovoríme o rôznych franšízach, maloobchodoch a veľkoobchodoch.

Medzi piaty podsystém terciárneho sektora môžeme zaradiť verejnú správu. Do tohto podsystému patria rôzne činnosti súvisiace s verejnoprospešnými službami, politickou reprezentáciou. Ďalej sem patrí bezpečnosť a obrana krajiny (polícia, armáda, hasiči, atď.) a spravodlivosť (sudcovia, notári, právnici).

Ako jeden z ďalších podsystémov terciárneho sektora národného hospodárstva môžeme považovať hotely a cestovný ruch.

Siedmym podsystémom terciárneho sektora sú médiá. Medzi nich môžeme považovať napríklad tlač, televíziu alebo rozhlas.

Jedným z ďalších podsystémov je služba spoločnosti. Medzi službu spoločnosti patria rôzne činnosti ako napríklad ekonomické poradenstvo, právne poradenstvo, technologické služby, reklama alebo správa spoločností.

Deviatym podsystémom terciárneho sektora sú osobné služby. Tieto služby majú pozitívny vplyv na sociálnu štruktúru daného štátu. Medzi základné služby sem patria vzdelávanie a zdravie. Ďalšími službami môžu byť napríklad verejné služby, kaderníctvo alebo rôzne ďalšie.

Medzi ďalšie podsystémy terciárneho sektora zaraďujeme aj telekomunikáciu. V tomto podsystéme zaraďujeme rôzne telekomunikačné služby ako je napríklad telefonovanie.

Ako posledný podsystém terciárneho sektora národného hospodárstva zaraďujeme dopravu a komunikáciu (economiafinanzas.com).

1.7.2 Funkcie terciárneho sektora

Jednou zo základných funkcií terciárneho sektora je organizovanie, uľahčovanie a usmerňovanie výrobných činností primárneho a sekundárneho sektora. Na základe toho sa terciárny sektor považuje za výrobný sektor. V oblasti hospodárskej činnosti sú základnými činnosťami distribúcia a spotreba (economiafinanzas.com).

V prípade prevládania terciárneho sektora nad primárnym a sekundárnym sektorom prebieha vo vyspelých krajinách proces ktorý sa nazýva outsourcing. Je to proces sociálnej a ekonomickej transformácie. Táto transformácia zvyšuje aktivitu služieb. Zároveň tento proces zvyšuje šírenie spôsobu práce v terciárnom sektore do iných sektorov. Terciárny sektor zastrešuje najvyššie percento aktívneho obyvateľstva danej krajiny a zároveň prispieva väčším percentom k HDP konkrétnej krajiny (economiafinanzas.com).

1.7.3 Gastronómia

Počas pandémie koronavírusu vznikli fyzickým alebo právnickým osobám v oblasti gastronómie rôzne finančné straty. Z tohto dôvodu vznikla úrovni vnútroštátnej pomoci schéma pomoci, ktorej cieľom je vynahradiť podnikateľom vzniknuté štáty. Právny základ poskytovania finančného príspevku je upravený v zákone č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu v znení neskorších zákonov. V ustanovení §27a daného zákona sú vymenované nástroje, ktoré pomôžu rozvoju cestovného ruchu a gastronomického sektora. Medzi spomínané nástroje patria rekreačný poukaz, podpora rozvoja cykloturistiky, a to najmä infraštruktúry líniového typu, cykloturistického značenia, objektov doplnkovej infraštruktúry, mapových podkladov a propagácie. Ďalej tam patrí poskytovanie investičnej pomoci pre oblasť cestovného ruchu a príspevok na podporu cestovného ruchu v súvislosti so zmiernením negatívnych následkov pandémie, ktorá vznikla z dôvodu ochorenia COVID- 19. Túto výpomoc môžu využiť napríklad prevádzkovatelia reštaurácií, ubytovní, športových zariadení, cestovné agentúry a ďalšie (Sodoma Vulkan, 2021).

O tento príspevok mohli požiadať Ministerstvo financií Slovenskej republiky v čase od 1.4.2020 do 31.3.2021. Toto bola druhá schéma pomoci. Najväčšia čiastka, ktorú môžu podnikatelia dostať v rámci tejto schémy pomoci je vo výške 200 000€. Na to, aby podnikatelia mohli využiť túto sumu je však potrebné preukázať, že celkové tržby za konkrétne obdobie klesli o 40 % oproti tržbám, ktoré dosiahli v rovnakom období v roku 2019. Každý mesiac sa porovnáva osobitne. Pri tejto druhej schémy pomoci nebolo potrebné, aby mali podnikatelia vysporiadané dlhy voči zdravotnej poisťovni, sociálnej poisťovni a daňovému úradu (Sodoma Vulkan).

1.8 Kvarciárny sektor

Kvarciárny sektor je zameraný na všetky vedecko-výskumné činnosti. Medzi tieto činnosti patria napríklad školstvo, zdravotníctvo a rôzne kvalifikované pokusy a výskumy. Tento sektor sa zaraďuje medzi najviac finančne náročných. Najväčší príjem financií je vlievaných do tohto sektoru prevažne zo štátneho rozpočtu daného štátu. Preto môžeme povedať, že vyspelosť kvarciárneho sektora jednotlivých štátov je závislá od vyspelosti konkrétneho štátu (Roguľa, 2012).

Pre každú krajinu je dôležité a užitočné ak sa v daných vedecko-technických činnostiach vynájdu nejaké inovácie, ktoré by prispeli ku skvalitneniu danej oblasti. Je to

potrebné preto, lebo vynájdené rôzne patenty a licencie môže štát predávať druhým krajinám z čoho by danému štátu plynuli príjmy. V druhom prípade štát zabezpečí zakúpenie zahraničných licencií aby sa ďalej sektor podieľal na skvalitňovaní daných oblastí (Rogul'a, 2012).

1.9 Finančné krízy

V doterajšej histórii došlo na svete k mnohým väčším ale aj menším ekonomickým krízam. Ekonomické krízy sú udalosti, ktoré sa prakticky neustále budú opakovať v istých časových intervaloch. Je to prirodzený priebeh hospodárskeho cyklu, kde sa striedajú jednotlivé fázy ekonomického cyklu (Fekete, 2023). Doteraz prebehlo viacero známych hospodárskych kríz ako napríklad veľká hospodárska kríza 1929 – 1933, mexická kríza, argentínska kríza, ázijská kríza alebo ruská kríza. Medzi novodobé ekonomické krízy môžeme považovať napríklad Dot.com bublina, novodobá finančná kríza alebo koronakríza (Černaj, 2022).

1.9.1 DOT.com bublina

Kvôli neustálemu rozvoju v oblasti technológií v USA začalo vznikať viacero firiem zaoberajúcich sa vývojom týchto technológií. Vďaka týmto spoločnostiam došlo k rozvoju technologického prostredia. Následkom toho došlo k rýchlemu nárastu akcií (Černaj, 2022).

Vďaka rozširujúcej sa technológii sa internet od roku 1995 začal čoraz viac využívať na obchodné aktivity respektíve ako komerčná služba. Internet začal predstavovať čoraz väčší potenciál možného zdroja zisku. Podnikatelia zakladali IT firmy, kde množstvo investorov kvôli vidine vysokého zisku začali do týchto firiem vkladať veľké množstvo investícií. Tento trend podporovalo aj Ministerstvo obchodu USA, ktoré tvrdilo, že používatelia internetu sa zdvojnásobujú každých sto dní. Vrchol investičného potenciálu dosiahol tento sektor na konci dvadsiateho storočia (Mittaš, 2018).

Jedným z problémov tohto trhu bolo, že investori podporovali aj neperspektívne projekty. Následkom toho dochádzalo k zväčšovaniu bubliny v sektore. Vďaka rýchlemu nárastu investícií bola ponuka týchto akcií väčšia ako dopyt po týchto akciách. Tento rýchly nárast investícií spôsobil, že akcie boli nadhodnotené a mali vysokú hodnotu. Hodnota akcií sa nezakladala na realite, ale len na nadmerných očakávaniach. V roku 2000 však došlo k splasnutiu bubliny tým spôsobom, že ceny akcií rýchlo klesli. To malo nepriaznivý vplyv na investície. Mnohým podnikom tento pokles akcií spôsobil obrovské straty. Tento proces

mal negatívny vplyv aj na samotných obyvateľov. Po teroristických útokoch v USA v roku 2001 sa hospodársky rast a podnikateľské prostredie zhoršili (Kotlebová, Chovancová, 2010). Počas tejto krízy skrachovali internetové spoločnosti ako Boo.com, Kozmo.com alebo Pet.com. Zároveň však počas tohto obdobia rozbehli svoju kariéru firmy ako Google, PayPal, Yahoo alebo MSN (Mittaš, 2018). Centrálna banka USA na túto krízu reagovala znížením kľúčovej úrokovej sadzby, čím sa postupne naštartoval rast HDP a postupné utlmovanie ekonomickej krízy (Kotlebová, Chovancová, 2010).

1.9.2 Novodobá finančná kríza 2008

Tak ako Dot.com bublina aj finančná kríza v roku 2008 sa začala v USA. Dôvodom tejto krízy bola kríza na realitnom trhu. Táto kríza začala krachom hedgeových fondov investičnej banky Bear Stearns koncom roka 2007. Táto banka sa zaoberala obchodovaním s cennými papiermi, ktoré boli kryté hypotékami. Taktiež sa podieľala aj na ich produkcii (Karpíš, 2015). Začiatkom tejto krízy bola politika Billa Clintona, ktorý sľuboval všetkým obyvateľom USA svoju vlastnú nehnuteľnosť. Na začiatku nového storočia boli poskytované lacné hypotekárne úvery s nízkymi úrokovými sadzbami. Vďaka tomu došlo k vysokému nárastu dopytu po hypotekárnych úveroch. To spôsobilo nárast cien nehnuteľností, ktorými boli kryté hypotekárne úvery (Černaj, 2022). Zároveň boli tieto úvery kryté aj finančnými derivátmi. Neskôr sa však tieto deriváty stali špekulatívnym nástrojom čo bolo taktiež jedným z dôvodov tejto krízy (Belás, Demjan, 2009).

Druhou príčinou krízy bolo poskytovanie hypotekárnych úverov bankám obyvateľom, ktorí neboli schopní splácať svoje hypotekárne úvery. V dôsledku laxného prístupu bánk a ratingových agentúr pri posudzovaní platobnej schopnosti jednotlivých klientov sa k hypotekárnym úverom dostali aj klienti, ktorí neboli solventní (EURACTIV, 2016).

Od roku 2004 však Federálny rezervný systém začal zvyšovať úrokové miery. To malo za následok zvyšovanie splátok hypotekárnych úverov. Nebonitní klienti začali mať problém so splácaním úverov. Kvôli tomu došlo k poklesu cien nehnuteľností. Zároveň kvôli nízkym cenám nehnuteľností prestali mať hypotekárne úvery dostatočné krytie, čo spôsobovalo bankám problémy. Do finančného sektora prestali postupne tiecť investície. Vláda Spojených štátov amerických sa snažila na túto krízu reagovať odkupovaním nelikvidných cenných papierov. Tieto cenné papiere boli kryté hypotékami. Taktiež vláda poskytla bankám financie, aby sa opätovne obnovil pohyb na finančnom trhu (Černaj, 2022).

Keďže v posledných desaťročiach dochádza ku globalizácii jednotlivých systémov, tak sa novodobá finančná kríza dotkla aj Európy. Prvým problémom bolo, že francúzska banka BNP Paribas ukončila poskytovanie peňazí na rizikové hypotéky. Príčinou bola nízka likvidita. Následne začali investori predávať svoje rizikové podiely a akciové trhy sa začali v Európe, Ázii a USA prepadávať (EURACTIV, 2016).

V Európskej únii sa však kríza začala rozbiehať až začiatkom roku 2008. Dochádzalo k masívnemu nárastu cien energií, čo malo za následok všeobecné zvyšovanie cien. Následne kvôli tomu dochádzalo k stupňovaniu inflácie. V druhom štvrtroku sa kríza ešte viac znásobovala. Príčinou bola recesia v Spojených štátoch amerických a zvyšovanie cien ropy a energií (EURACTIV, 2016).

Kríza začala naberať na intenzite 15. septembra 2008. Vtedy sa burza Wall Street dostala do najväčšieho poklesu od teroristických útokov v roku 2001. Následne vláda USA oznámila, že už nebude ďalej podporovať veľké finančné podniky verejnými zdrojmi. Na to následne investičná banka Lehmann Brothers oznámila bankrot. Zároveň Európska centrálna banka poskytla bankám krátkodobé úvery v hodnote 30 miliárd eur (EURACTIV, 2016).

V októbri dostali banky v Európskej únii nariadenie, aby si vytvárali väčšie bankové rezervy. Tým sa malo docieľiť, aby si banky udržali svoju solventnosť. Problém začali mať aj jednotlivé automobilky. Začala im klesať predajnosť automobilov. Preto automobilky začali žiadať Európsku komisiu o podporu vo forme nízkourokových úverov v celkovej výške 40 miliárd eur. Došlo k prepadu na akciových trhoch. Cenné papiere strácali na svojej cene prakticky na celom svete (EURACTIV, 2016).

Jednotlivé európske štáty sa taktiež snažili riešiť krízu znárodňovaním bankrotujúcich bánk. Taktiež sa snažili o naštartovanie finančného systému jeho podporovaním prostredníctvom financií z jednotlivých daní. Ďalším riešením krízy bolo znižovanie kľúčových úrokových sadzieb centrálnymi bankami jednotlivých štátov. Týmto chceli dosiahnuť postupné zvýšenie peňazí vo finančnom sektore. Zároveň dochádzalo od jednotlivých vlád k podpore rôznych iných hospodárskych sektorov prostredníctvom viacerých dotácií ako napríklad šrotovné. Tieto opatrenia mali postupne znižovať nezamestnanosť a podporovať ekonomiku daných štátov (Medved', 2010).

Jednotlivými opatreniami štátov sa krízu postupne darilo eliminovať. Podľa viacerých ekonómov je potrebné, aby došlo k regulovaniu bankového sektora. „Regulácia bankového sektora prináša pre banky dodatočné náklady, ktoré výrazne ovplyvňujú

ziskovosť bánk, avšak v záujme budúceho rastu a stability je nutné ju akceptovať.“ (Tkáčová a kol., 2009).

Novodobá finančná kríza 2008 bola charakteristická zvýšením nezamestnanosti, nárastom inflácie, poklesom HDP a zvýšením chudoby jednotlivých občanov vo všetkých krajinách na svete. Podľa viacerých ekonómov bola príčinou krízy nezodpovedná ekonomická politika, prehlbovanie rodových nerovností a snaha o ich umelé vyrovnanie (Debrecéniová a kol., 2009).

1.10 Finančná analýza podniku

Úlohou finančnej analýzy podniku je podať výpovednú hodnotu o finančnej a platobnej schopnosti podniku. Taktiež sa využíva ako základ pre majetok a cesty oceňovania podniku.

1.10.1 Ciel' a význam finančnej analýzy

Základným cieľom finančnej analýzy podniku je určiť takzvané finančné zdravie podniku. Následne sa na základe vyhodnotených výsledkov finančnej analýzy vyvodí určité závery a výsledky, ktoré budú používané pri konkrétnych rozhodnutiach jednotlivých manažérov podniku, ktoré ovplyvňujú podnik takým alebo takým smerom (Kotulič, Király, Rajčanievová, 2010).

Finančná analýza sa snaží vyhľadávať silné a slabé stránky podniku. Taktiež sa usiluje o vyjadrenie hospodárnosti podniku alebo postavení podniku na trhu v podobe rôznych výstupov (Kotulič, Király, Rajčanievová, 2010).

Významom tohto cieľa je udržanie pozitívnej a konštantnej finančnej situácii. Všetky tieto výsledky sú kľúčové pri poznávaní podniku a získavaní kapitálu pre podnik. Môžeme teda povedať, že finančná analýza je dôležitou súčasťou podnikového riadenia. Finančná analýza zanalyzuje súčasný stav podniku a zároveň môže ukázať potencionálnu budúcnosť smerovania konkrétneho podniku alebo aj celého odvetvia národného hospodárstva. Na základe týchto údajov sa získajú silné aj slabé stránky podniku, ktoré sú kľúčové pri analýze možných problémov na trhu a taktiež aj pri ich riešení (Kotulič, Király, Rajčanievová, 2010).

Finančná analýza spája finančné účtovníctvo a finančné plánovanie podniku. Pre podnik je kľúčové pravidelné informovanie o finančných informáciách. Tieto informácie podnik získava z účtovníctva firmy. Je nevyhnutné, aby sa tieto získané informácie

porovnávali, či už so stavom z minulosti alebo aj medzi jednotlivými podnikmi. Následne sa na základe toho stanovia viaceré riešenia, ktoré by mali podnik priviesť k čo najideálnejšiemu stavu (Kotulič, Király, Rajčaniová, 2010).

1.10.2 Zdroje finančnej analýzy

Zdroje jednotlivých dát finančnej analýzy pochádzajú z výkazov tvoriacich účtovnú závierku nejakého podniku. Pod pojmom výkazy účtovných závierok sa nachádzajú súvaha, výkaz ziskov a strát a príloha (Holečková, 2008). Súčasťou prílohy môže byť aj prehľad o peňažných tokoch a zmenách vlastného imania podniku. Tento prehľad nám poskytuje podrobnejšie informácie o aktuálnom dianí v podniku (Pilařová, Pilátová, 2014). Tieto informácie sú následne spracovávané vo forme ukazovateľov. Pomocou týchto ukazovateľov môžeme porovnávať podnik vo viacerých časových rozpätiach a taktiež porovnávať jednotlivé podniky medzi sebou, ktoré podnikajú v rovnakej činnosti a v podobnom prostredí.

Prvým zdrojom finančnej analýzy je súvaha. Je to súpis majetku a zdrojov podniku k určitému časovému obdobiu v peňažnom vyjadrení. Majetok predstavuje aktíva podniku. Tie sú rozdelené na neobežný a obežný majetok. Pasíva predstavujú zdroje podniku, teda zdroje krytia podniku. Tie sa zároveň delia na vlastné imanie (vlastné zdroje) a záväzky (cudzie zdroje). Cieľom súvahy je podať informácie o majetkovej a kapitálovej štruktúre podniku (Holečková, 2008).

Druhým zdrojom finančnej analýzy podniku je výkaz ziskov a strát. Tento výkaz zhromažďuje informácie o výnosoch, nákladoch a výsledku hospodárenia podniku za vymedzené časové obdobie. Hlavný význam výkazu ziskov a strát je v zložení jednotlivých položiek, ktoré konkrétne položky majú najväčší vplyv na výsledok hospodárenia respektíve ziskovosť podniku (Růčková, 2015).

Ďalším zdrojom finančnej analýzy sú prílohy (poznámky). Tieto prílohy dávajú doplnkové informácie k jednotlivým výkazom podniku. Ďalej môžu obsahovať dodatočné výkazy, ktoré podávajú informácie napríklad o účtovných metódach, zásadách alebo činnosti podniku (Zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve, § 18 - (5)).

Štvrtým zdrojom finančnej analýzy je prehľad o peňažných tokoch respektíve výkaz cash flow. Tento výkaz podáva k údajom o nákladoch a výnosoch podniku informácie o reálnych prírastkoch, reálnych úbytkoch a peňažných ekvivalentov počas sledovaného

obdobia. To znamená, že výkaz cash flow hovorí o reálnej peňažnej situácii a bezprostrednej likvidite podniku (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013). Tento výkaz sú na Slovensku povinné zahrnúť len vyhradené podniky napríklad podniky účtujúce v sústave jednoduchého účtovníctva (Zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve, §17 - (4)).

1.10.3 Typy finančnej analýzy

Prvý typ finančnej analýzy sa nazýva fundamentálna analýza. Táto analýza využíva pomery získavané z údajov finančných výkazov, ako napríklad zisk na akciu podniku, aby sa určila hodnota danej spoločnosti. Na základe pomerovej analýzy je možné určiť vnútornú hodnotu cenného papiera. Cieľom tejto analýzy je dospieť k číslu, ktoré môže investor porovnať s aktuálnou cenou cenného papiera. Na základe tohto porovnania sa zistí, či je cenný papier podhodnotený alebo nadhodnotený (Investopedia, 2023).

Druhým typom finančnej analýzy je technická analýza. Technická analýza využíva štatistické údaje, ako napríklad kľzavé priemery. Predpokladá, že v cene cenného papiera sú zahrnuté všetky verejne dostupné informácie a zameriava sa na štatistickú analýzu pohybu cien. Snaží sa pochopiť trhový sentiment za cenovými trendmi. To robí tak, že namiesto analýzy základných parametrov cenného papiera hľadá vzory a trendy (Investopedia, 2023).

2 Cieľ práce

V druhej kapitole sa budeme zaoberať hlavným cieľom bakalárskej práce. Cieľom bakalárskej práce je pomocou detailnej analýzy vybraného sektora hospodárstva stanoviť akým spôsobom sa prejavila kríza spôsobená COVID-19 na vybrané odvetvie. Následne na základe zistených výsledkov navrhnúť opatrenia a riešenia na zlepšenie finančného stavu podniku. Na splnenie tohto hlavného cieľa bakalárskej práce je potrebné splniť niekoľko vedľajších cieľov.

Prvým vedľajším cieľom bolo získavanie informácií o finančných problémoch, finančných analýzach a následné využitie týchto poznatkov k vypracovaniu teoretickej časti bakalárskej práce.

Druhým vedľajším cieľom bakalárskej práce bol výber podniku, ktorý budeme v práci analyzovať.

Tretím vedľajším cieľom bolo oboznámenie sa s vybraným podnikateľským subjektom. Bolo potrebné oboznámiť sa s predmetom podnikania, vznikom, históriou, sídlom spoločnosti a tak ďalej.

Štvrtým vedľajším cieľom bakalárskej práce bolo vykonanie celkovej finančnej analýzy podniku a zhodnotenie finančného zdravia podniku. Využitie získaných teoretických poznatkov na spracovanie jednotlivých analýz pomocou pomerových finančných ukazovateľoch, horizontálnej a vertikálnej analýzy multikriteriálneho hodnotenia podnikov.

Piatym vedľajším cieľom bolo na základe výsledkov skúmaného podniku navrhnúť odporúčania, ktoré by pomohli zlepšiť finančnú situáciu daného podniku.

3 Metodika práce a metódy skúmania

V tejto kapitole bakalárskej práce si popíšeme aké metódy práce boli využité pri skúmaní nášho vybraného podniku. Provou časťou tejto kapitoly bude opis nami vybraného podniku. Ďalej sa v tejto kapitole budú nachádzať časti o pracovnom postupe vykonávania tejto bakalárskej práce. Taktiež budú popísané spôsoby vyhľadávania jednotlivých zdrojov potrebných k vypracovaniu bakalárskej práce. Zároveň ako posledné si popíšeme jednotlivé metódy práce a skúmania, ktoré boli použité pri analyzovaní vybraného podniku a čo tieto metódy znamenajú.

3.1 Charakteristika objektu skúmania

V tejto bakalárskej práci budeme skúmať finančnú analýzu podniku XY s.r.o.. Dnes má však tento podnik názov ABC s.r.o.. Jej sídlo sa nachádza na Hlavnej ulici 6340/29 v Bratislave. Pred tým sa sídlo firmy nachádzalo na Devínskej ceste 2 v Bratislave. Právna forma tohto podniku je spoločnosť s ručením obmedzeným ako už vyplýva z názvu spoločnosti. Podnik XY s.r.o. bol zapísaný do obchodného registra 25.3.2016. Táto firma poskytovala do začiatku augusta 2022 služby v oblasti gastronómie. Firma má v súčasnosti jedného spoločníka a taktiež aj konateľa. Za spoločnosť koná jej konateľ. Základné imanie podniku predstavovalo zákonom stanovená minimálna hranica 5000 €, ktoré vložil konateľ spoločnosti.

Ako už bolo spomenuté podnik XY s.r.o. sa v minulosti a aj počas obdobia pandémie novým koronavírusom venoval podnikateľskej činnosti v oblasti gastronómie. Prevádzkoval reštauráciu v Bratislave v lukratívnom prostredí pri Bratislavskom hrade. Spoločnosť vyrábala a poskytovala rôzne druhy jedál, ktoré boli určené na vydávanie zákazníkom. Firma však okrem bežnej prevádzkovej činnosti ponúkala aj iné druhy služieb. V podniku sa organizovali aj iné akcie a služby. Spoločnosť organizovala viacero kultúrnych a taktiež aj spoločenských podujatí. Taktiež sa uskutočňovali aj rôzne športové podujatia. Jedným z ďalších predmetov podnikania spoločnosti bolo konanie rôznych mimoškolských vzdelávacích činností. Zároveň podnik poskytoval viaceré reklamné a marketingové služby. Firma sa taktiež zaoberala aj administratívnymi činnosťami. Jednou z ďalších činností spoločnosti bolo uskutočňovanie stavieb a ich zmien.

V súčasnosti sa firma v dôsledku úpadku, ktorý postupne spôsobila koronakríza, musela preorientovať a začať takpovediac odznova. V dôsledku toho sa firme zmenil aj

predmet podnikania. Teraz sa firma zaoberá iným typom podnikateľskej činnosti. Podnik pod novým názvom ABC s.r.o. sa venuje viacerým činnostiam. Jedným z terajších hlavných predmetov podnikania je venovanie sa stolárskej činnosti. Taktiež sa venuje výrobe rôznych drevených výrobkov, taktiež ich opracovávaniu a ich udržiavaniu. Spoločnosť poskytuje služby v oblasti výroby, služieb a obchodu. Ďalšími činnosťami tohto podniku sú poskytovanie čistiacich a upratovacích služieb. Taktiež poskytujú rôzne administratívne služby. Jednou z hlavných činností spoločnosti je aj dizajnerská práca. Zároveň sa realizujú pri príprave stavebných prác, realizácie stavieb ako aj v minulosti a aj realizácia pri dokončovacích stavebných prácach. Zároveň poskytujú aj realizáciu exteriérov a interiérov.

3.2 Pracovný postup

V tejto časti bakalárskej práce bude popísaný postup, ktorým sme pri vypracúvaní bakalárskej práce dodržiavali. Prvým krokom bola konzultácia so školiteľom. V nej sme sa dohodli na jednotlivých bodoch, ktoré by mala bakalárska práca obsahovať. Taktiež sme sa dohodli na postupnom odovzdávaní bakalárskej práce.

Následne bolo potrebné naštudovanie si literatúry zo zdrojov, ktorá súvisela s danou tematikou a problematikou bakalárskej práce. Konkrétnu literatúru sme získali tak z internetových ako aj z knižných zdrojov. Tieto nazbierané informácie získané z jednotlivých literatúr sme následne využili pri písaní teoretickej časti bakalárskej práce.

Ďalším krokom bolo vypracovanie praktickej časti bakalárskej práce. Preto sme si vyhľadali jednotlivé informácie o nami vybranom podniku. Tieto informácie sme získali prevažne z internetových zdrojov.

3.3 Spôsob získavania údajov a ich zdroje

Informácie, ktoré sme použili v tejto bakalárskej práci mali typ primárneho a sekundárneho charakteru. Informácie, ktoré mali obsahový charakter v tejto bakalárskej práci boli získané sekundárne. Tieto informácie boli získané z internetových zdrojov a taktiež aj z knižných zdrojov. Po prvýkrát sme ich použili pri vypracovaní teoretickej časti bakalárskej práce. Túto literatúru sme čerpali predovšetkým z internetových zdrojov. Tieto bibliografické zdroje sme získavali od domácich ako aj zahraničných autorov. Význam týchto zozbieraných informácií spočíval v pochopení zadanej problematiky finančných kríz ako takých. Taktiež aké metódy a analýzy sa využívajú na analyzovanie a zvládnutie danej krízy podnikom.

V praktickej časti využijeme jednotlivé údaje získané z teoretických poznatkov. Ako prvé sa budeme zaoberať vertikálnou metódou skúmania nášho podniku. Touto metódou budú skúmané aktíva, pasíva a výkaz ziskov a strát spoločnosti. V tejto metóde budú použité údaje získané zo súvahy a výkazu ziskov a strát za jednotlivé skúmané roky. Vertikálnou analýzou aktív budeme skúmať percentuálnu hodnotu neobežného majetku, obežného majetku a časového rozlíšenia aktív k celkovému majetku. Vertikálnou analýzou pasív bude skúmaný percentuálny podiel vlastného imania, záväzkov a časového rozlíšenia na celkovom súčte pasív. Ďalej sme pomocou vertikálnej analýzy výkazu ziskov a strát analyzovali čistý obrat ako aj jednotlivé položiek tržieb a tak ďalej. Ďalej využijeme horizontálnu analýzu aktív, pasív a čistého obratu firmy. Pomocou tejto metódy porovnáme jednotlivé položky súvahy a výkazu ziskov a strát v čase. Na základe toho zistíme ich zmenu oproti predchádzajúcemu roku. Následne na základe pomerových ukazovateľov si ukážeme jednotlivé hodnoty firmy, ktoré nám ukážu ako je na tom podnik v oblasti rentability, zadlženosti, aktivity a likvidity. Poslednou časťou praktickej časti je porovnanie nášho podniku s konkurentmi pomocou multikriteriálnych hodnotení. Na základe všetkých týchto údajov zhodnotíme finančné zdravie podniku a navrhujeme odporúčania na jeho zlepšenie.

3.4 Použité metódy vyhodnotenia a interpretácia výsledkov

V tejto kapitole bakalárskej práce budú vypísané metódy, ktoré sme použili pri analyzovaní nášho podniku. Metódy boli vybrané tak, aby sme dostali čo najlepšiu odpoveď o tom, v akej finančnej situácii sa vybraná spoločnosť nachádza. Následne vďaka týmto informáciám z analýz môžeme odvodiť záver, kde zhrnieme aktuálne finančné zdravie podniku a taktiež navrhujeme možné riešenia, ktoré by finančnú situáciu podniku mohlo vylepšiť.

Prvou metódou skúmania bola analýza. Pod pojmom analýza rozumieme rozdelenie skúmanej problematiky na menšie časti. Tieto jednotlivé časti sa následne podrobne skúmajú. Vďaka podrobnejšiemu skúmaniu menších častí sa dá viac pochopiť skúmaný objekt ako celok.

Druhá metóda, ktorá bola použitá pri tvorbe tejto bakalárskej práce bola syntéza. Táto metóda predstavuje opak analýzy. Pri syntéze dochádza k spájaniu viacerých oblastí a javov do jedného celku. Následne sa analyzujú súvislosti medzi jednotlivými javmi.

Ďalšou metódou, ktorá bola využitá je pozorovanie. Pri tejto metóde dochádza k sledovaniu určitých hodnôt ako napríklad pomerové finančné ukazovatele. Na základe tohto pozorovania môžeme určovať a predpovedať nasledujúci vývoj firmy.

Štvrtou metódou v bakalárskej práci je porovnávanie. Na základe tejto metódy sa porovnávajú dva a viac kvantitatívnych alebo kvalitatívnych vlastností ako napríklad vecí, služieb, osôb a tak ďalej. Následne vďaka porovnaniu môžeme určiť, čo má lepší alebo horší vplyv na podnikanie ako také.

Opisné tabuľky sú ďalšou metódou využitou v bakalárskej práci. Ide o grafické znázornenie tabuliek, kde sa nachádzajú slovné a číselné údaje, ktoré popisujú rôzne javy a činnosti a skutočnosti.

4 Výsledky práce

V štvrtej kapitole bakalárskej práce sa budeme zaoberať konkrétnymi analýzami vybraného podniku XY s.r.o.. Na základe získaných zdrojov si rozoberieme horizontálnu a vertikálnu analýzu podniku. Taktiež pomocou známych vzorcov vypočítame údaje o pomerových finančných ukazovateľoch danej spoločnosti. Na základe týchto analýz určíme finančné zdravie podniku. Jednotlivé analýzy sú v časovom rozpätí trvania koronakrízy teda rokov 2019 až 2021. Na základe výsledkov môžeme potom vytvoriť záver, kde zhodnotíme finančnú situáciu podniku, aké boli príčiny finančnej krízy a odporučíme prijateľné nápady, ktoré by túto finančnú krízu zmiernili alebo odstránili.

4.1 Vertikálna analýza

Na základe získaných údajov zo súvahy a výkazu ziskov a strát vytvoríme vertikálnu analýzu, kde zanalyzujeme jednotlivé položky súvahy a výkazu ziskov a strát. Pri vertikálnej analýze zisťujeme percentuálny podiel jednotlivých položiek na celku. Na základe vertikálnej analýzy môžeme zistiť štruktúru súvahy a výkazu ziskov a strát. Na základe tejto analýzy môže podnik vykonať porovnanie s inými spoločnosťami, aby získal nejaké informácie ako sa zlepšiť vo viacerých veciach ako sú napríklad investovanie do spoločnosti a tak ďalej. Následne zostrojíme jednotlivé tabuľky, kde budú zapísané konkrétne výsledky jednotlivých položiek súvahy aktív, pasív a aj výkazu ziskov a strát. Tieto tabuľky budú obsahovať údaje získané za časové obdobie rokov 2019 až 2021.

4.1.1 Vertikálna analýza aktív

Tabuľka 1 Vertikálna analýza aktív

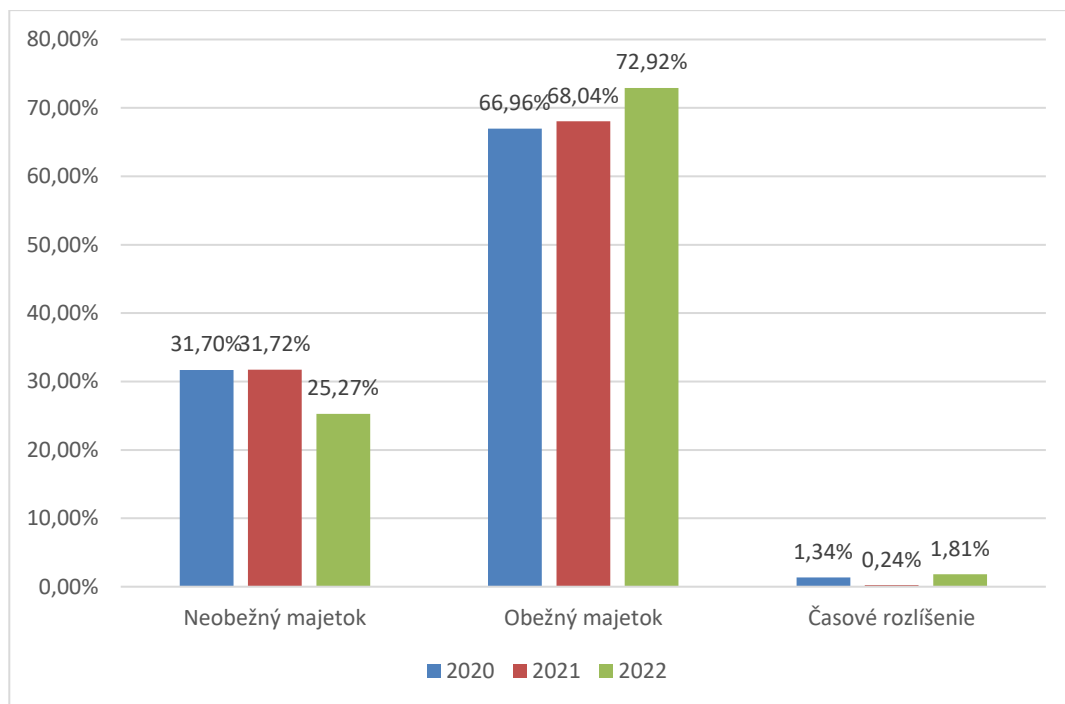
Riadok	Názov položky aktív	2019	2020	2021
1	Majetok spolu	100%	100%	100%
2	Neobežný majetok	31,7%	31,72%	25,27%
3	Dlhodobý nehmotný majetok	0%	0%	0%

11	Dlhodobý hmotný majetok	31,7%	31,72%	25,27%
21	Dlhodobý finančný majetok	0%	0%	0%
33	Obežný majetok	66,96%	68,04%	72,92%
34	Zásoby	10,81%	2,16%	0%
41	Dlhodobé pohľadávky	7,72%	3,91%	0%
42	<i>Dlhodobé pohľadávky z obchodného styku</i>	<i>0%</i>	<i>0%</i>	<i>0%</i>
53	Krátkodobé pohľadávky	36,71%	58,98%	46,09%
54	<i>Krátkodobé pohľadávky z obchodného styku</i>	<i>33,82%</i>	<i>15,22%</i>	<i>24,35%</i>
66	Krátkodobý finančný majetok	0%	0%	0%
71	Finančné účty	11,72%	2,99%	26,83%
74	Časové rozlíšenie	1,34%	0,24%	1,81%

Zdroj: Vlastné spracovanie

Vo vytvorenej tabuľke je znázornené percentuálne rozloženie vertikálnej analýzy aktív firmy XY s.r.o.. V tejto tabuľke sa nachádzajú vypočítané údaje zo súvahy ohľadom neobežného majetku, obežného majetku a aj časového rozlíšenia aktív.

Vo vyššie uvedenej tabuľke môžeme vidieť, že najväčšiu časť majetku podniku tvoril každý rok obežný majetok. Druhú najväčšiu časť majetku spoločnosti tvoril neobežný majetok a najnižšiu časť majetku tvorilo časové rozlíšenie.



Graf 1 Vertikálna analýza aktív

Zdroj: Vlastné spracovanie

Môžeme si všimnúť, že obežný majetok v roku 2021 predstavoval 72,92 % celkových aktív. Oproti minulému roku tak narástli o necelých 5 %. Neobežný majetok v roku 2021 tvoril 25,27 %. To znamená, že oproti predchádzajúcim dvom rokom o viac ako 6 %. Časové rozlíšenie aktív medzi rokmi 2020 až 2021 kolísal okolo jedného percenta. Kým v roku 2020 tvorilo časové rozlíšenie 1,34 %, tak v roku 2021 kleslo na 0,24 %. V roku 2021 naopak časové rozlíšenie stúplo na 1,81 %.

4.1.2 Vertikálna analýza pasív

Tabuľka 2 Vertikálna analýza pasív

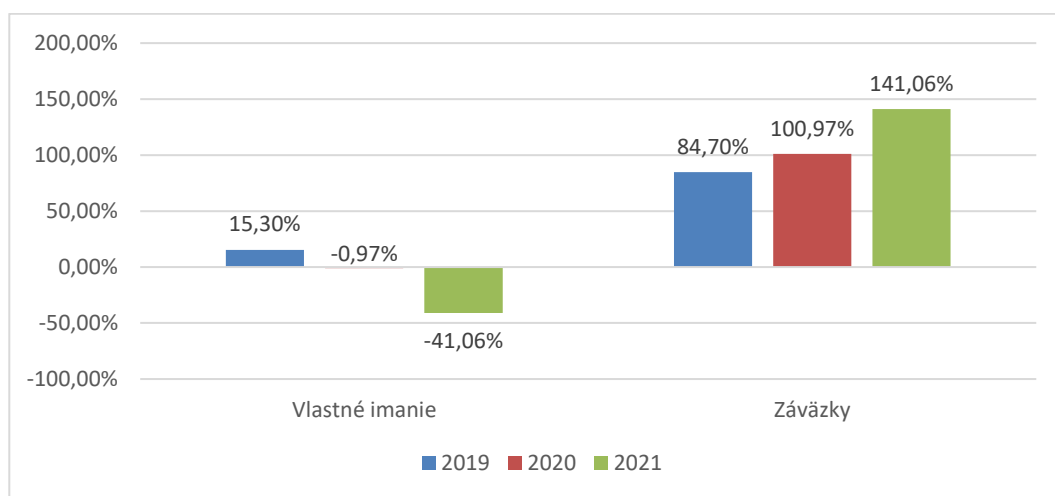
Riadok	Názov položky pasív	2019	2020	2021
79	Spolu vlastné imanie a záväzky	100%	100%	100%
80	Vlastné imanie	15,3%	-0,97%	-41,06%
81	Základné imanie	5,51%	8,43	13,74%
85	Emisné ážio	0%	0%	0%

86	Ostatné kapitálové fondy	0%	0%	0%
87	Zákonné rezervné fondy	0,48%	0,75%	1,22%
90	Ostatné fondy zo zisku	0%	0%	0%
93	Oceňovacie rozdiely z precenenia	0%	0%	0%
97	Výsledok hospodárenia minulých rokov	9,09%	14,21%	-16,55%
100	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení	0,22%	-24,36%	-39,47%
101	Záväzky	84,7%	100,97%	141,06%
102	Dlhodobé záväzky	8,56%	8,28%	5,17%
103	<i>Dlhodobé záväzky z obchodného styku</i>	<i>0%</i>	<i>0%</i>	<i>0%</i>
118	Dlhodobé rezervy	0%	0%	0%
121	Dlhodobé bankové úvery	0%	0%	0%
122	Krátkodobé záväzky	74,38%	92,69%	135,89%
123	<i>Krátkodobé záväzky z obchodného styku</i>	<i>11,93%</i>	<i>3,91%</i>	<i>1,19%</i>
136	Krátkodobé rezervy	1,76%	0%	0%
139	Bežné bankové úvery	0%	0%	0%

140	Krátkodobé finančné výpomoci	0%	0%	0%
141	Časové rozlíšenie	0%	0%	0%

Zdroj: Vlastné spracovanie

V tabuľke nad textom môžeme vidieť vertikálnu analýzu pasív spoločnosti. Obsahuje percentuálny podiel jednotlivých položiek pasívneho majetku podniku. Je to podiel jednotlivých zložiek pasív na celkovom súčte vlastného imania a záväzkov.



Graf 2 Vertikálna analýza pasív

Zdroj: Vlastné spracovanie

Z vypočítaných údajov sme zistili, že väčšinu podielu na celkovom súčte pasív majú záväzky. Za roky 2020 až 2021 sa záväzky podniku neustále zväčšovali. Kým v roku 2020 tvorili záväzky 84,7 % pasív, tak v roku 2021 to bolo už 141,06 %. Zaujímavosťou je, že vlastné imanie v roku 2021 bolo na úrovni -0,97 % a v roku 2021 to bolo -41,06 % z celkového súčtu pasívneho majetku.

4.1.3 Vertikálna analýza výkazu ziskov a strát

Tabuľka 3 Vertikálna analýza výkazu ziskov a strát

Riadok	Názov položky výkazu ziskov a strát	2019	2020	2021
1	Čistý obrat	100%	100%	100%

3	Tržby z predaja tovaru	0%	0%	0,31%
4	Tržby z predaja vlastných výrobkov	0%	0%	0%
5	Tržby z predaja služieb	97,51%	65,34%	65,11%
6	Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob	0%	0%	0%
7	Aktivácia	0%	0%	0%
8	Tržby z predaja dlhodobého nehmotného majetku, dlhodobého hmotného majetku a materiálu	0,12%	0%	0%
9	Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti	2,37%	34,66%	34,58%
11	Náklady vynaložené na obstaranie predaného tovaru	0%	0%	0%
12	Spotreba materiálu, energie a ostatných neskladovateľných dodávok	38,21%	43,87%	57,46%
13	Opravné položky k zásobám	0%	0%	0%
14	Služby	29,5%	22,08%	22,24%
15	Osobné náklady	25,28%	32,43%	14,72%
20	Dane a poplatky	0,74%	1,09%	1,17%
21	Odpisy a opravné položky k dlhodobému nehmotnému majetku a dlhodobému hmotnému majetku	2,8%	10,45%	11,5%
24	Zostatková cena predaného	0%	0%	0%

	dlhodobého majetku a predaného materiálu			
25	Opravné položky k pohľadávkam	0,4%	1,96%	4,06%
26	Ostatné náklady na hospodársku činnosť	1,91%	1,91%	4,67%

Zdroj: Vlastné spracovanie

V uvedenej tabuľke je spracovaná vertikálna analýza výkazu ziskov a strát nami vybranej firmy. Obsahuje percentuálny podiel jednotlivých položiek výkazu ziskov a strát. Z uvedenej tabuľky je vidieť, že väčšinu čistého obratu podniku tvoria tržby z predaja služieb. Môžeme si všimnúť, že od roku 2020, kedy nastala pandémia koronavírusu podniku klesol percentuálny podiel tržieb z predaja približne o viac ako 30 %. Je to z dôvodu, že podnik musel dodržiavať protipandemické opatrenia, ktoré tak ovplyvnili chod spoločnosti, čím sa im znížili jednotlivé tržby.

4.2 Horizontálna analýza

V horizontálnej analýze budeme skúmať konkrétne veličiny súvahy a výkazu ziskov a strát. Je to porovnávanie rovnakých veličín v čase, teda porovnávanie jednotlivých položiek vzhľadom k predchádzajúcemu obdobiu. Horizontálna analýza má význam predpovede vývoja konkrétnych veličín do budúcnosti. To znamená, že sa podnik môže zamieriť na tie položky, ktoré určí horizontálna analýza ako problémové.

4.2.1 Horizontálna analýza aktív

Tabuľka 4 Horizontálna analýza aktív

Riadok	Názov položky aktív	2019/2020	2020/2021
1	Spolu majetok	-34,56%	-38,67%
2	Neobežný majetok	-34,53%	-51,13%
33	Obežný majetok	-33,51%	-34,27%
74	Časové rozlíšenie	-88,17%	360,14%

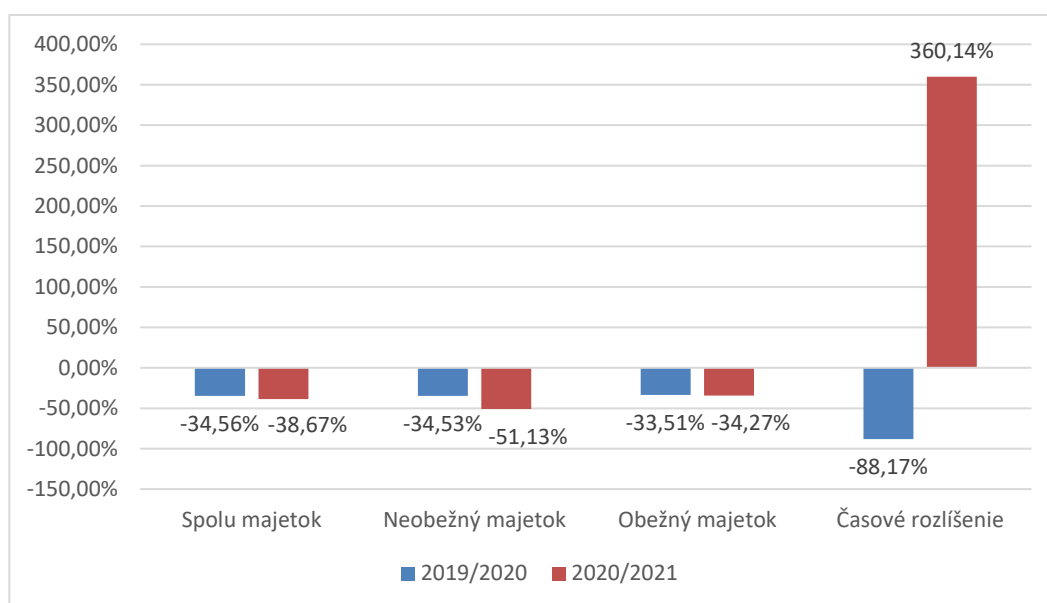
Zdroj: Vlastné spracovanie

Hore uvedená tabuľka porovnáva vzrast alebo pokles jednotlivých položiek aktív spoločnosti oproti predchádzajúcemu roku. Z uvedenej tabuľky vyplýva, že majetok podniku klesol v roku 2020 oproti roku 2019 o vyše 34 %. V roku 2021 ďalej klesol oproti predchádzajúcemu roku o necelých 39 %.

Ďalej je z tabuľky známe, že neobežný majetok firmy v roku 2020 zaznamenal oproti roku 2019 pokles približne o 34 %. V nasledujúcom roku klesol neobežný majetok dokonca o viac ako 51 % oproti minulému roku.

Obežný majetok spoločnosti klesol v roku 2020 oproti roku 2019 o 33,51 %. Ďalej tabuľka uvádza, že v nasledujúcom roku 2021 neobežný majetok oproti roku 2020 klesol o 34,27 %.

Časové rozlíšenie vybranej spoločnosti kleslo v roku 2020 oproti roku 2019 o viac ako 88 %. Zaujímavosťou však je, že v ďalšom roku 2021 časové rozlíšenie aktív stúplo oproti roku 2020 konkrétne o 360,14 %.



Graf 3 Horizontálna analýza aktív

Zdroj: Vlastné spracovanie

4.2.2 Horizontálna analýza pasív

Tabuľka 5 Horizontálna analýza pasív

Riadok	Názov položky pasív	2019/2020	2020/2021
--------	---------------------	-----------	-----------

79	Spolu vlastné imanie a záväzky	-34,56%	-38,67%
80	Vlastné imanie	-104,16%	2488,73%
101	Záväzky	-21,99%	-14,32%
141	Časové rozlíšenie	0%	0%

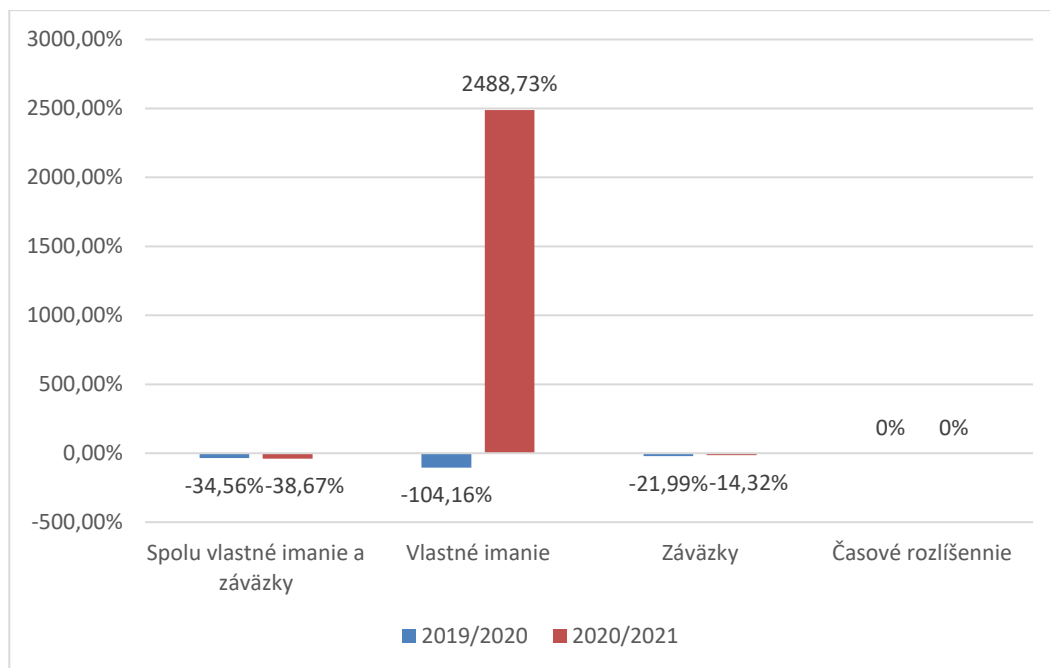
Zdroj: Vlastné spracovanie

Vo vypracovanej tabuľke sa nachádzajú údaje o zmene pasívneho majetku firmy oproti predchádzajúcemu roku. Ako môžeme vidieť tak celkové vlastné imanie a záväzky mali v období pandémie novým koronavírusom klesajúci charakter. V roku 2020 spolu vlastné imanie a záväzky klesli oproti roku 2019 o viac ako 34 %. Následne v roku 2021 došlo k poklesu oproti roku 2020 o viac ako 38 %.

Druhou položkou, ktorá bola analyzovaná bolo samostatné vlastné imanie. Táto položka zaznamenala v roku 2020 oproti roku 2019 pokles o 104,16 %. Naopak ale v ďalšom roku bol zachytený nárast o 2488,73 %.

Ďalšou položkou pasívneho majetku sú záväzky. Pomocou horizontálnej analýzy sme zistili, že v roku 2020 záväzky klesli oproti predošlému roku o necelých 22 %. V roku 2021 záväzky opäť klesli oproti minulému roku, tentoraz o viac ako 14 %.

Poslednou položkou pasívneho majetku podniku, ktoré sme analyzovali pomocou horizontálnej sústavy je časové rozlíšenie. Následne sme pomocou získaných údajov zistili, že ani v roku 2020 ani v roku 2021 sa časové rozlíšenie oproti predchádzajúcim rokom nezmenilo.



Graf 4 Horizontálna analýza pasív

Zdroj: Vlastné spracovanie

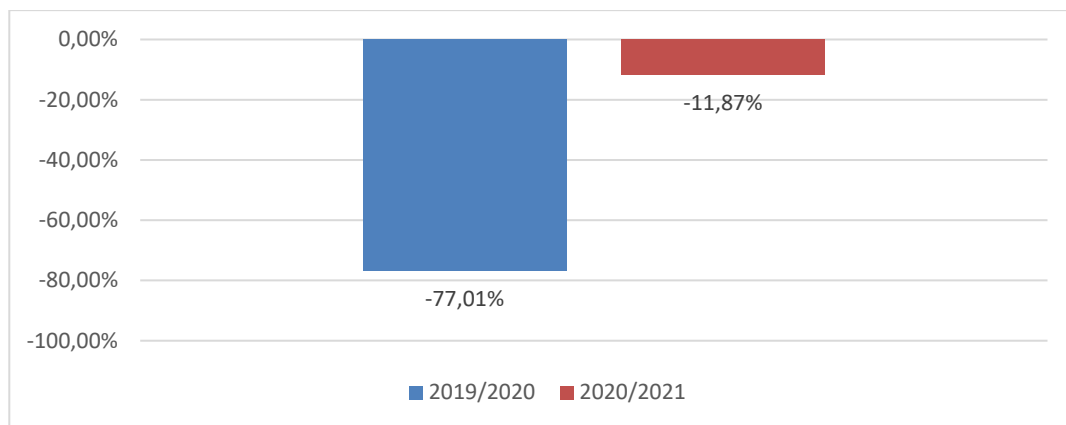
4.2.3 Horizontálna analýza čistého obratu

Tabuľka 6 Horizontálna analýza čistého zisku

	2019/2020	2020/2021
Čistý obrat	-77,01%	-11,87%

Zdroj: Vlastné spracovanie

Pomocou horizontálnej analýzy sme analyzovali vývoj čistého obratu za posledné dva roky počas obdobia pandémie. V tabuľke a taktiež v nižšie uvedenom grafe si môžeme všimnúť, že čistý obrat firmy v roku 2020 klesol oproti roku 2019 o 77,01 %. Ďalej si môžeme všimnúť, že čistý obrat počas druhého roka pandémie klesol oproti tomu predchádzajúcemu o 11,87 %.



Graf 5 Horizontálna analýza čistého obrátu

Zdroj: Vlastné spracovanie

4.3 Pomerové finančné ukazovatele

Na určenie základných informácií o podniku XY s.r.o. nám budú slúžiť údaje zo vzorcov pomerových finančných ukazovateľov. Tie si vyrátame pomocou dostupných údajov, ktoré sme získali zo súvah a výkazov ziskov a strát za jednotlivé roky 2019 až 2021. Medzi tieto finančné ukazovatele považujeme napríklad ukazovatele rentability, aktivity, zadlženosti alebo aj ukazovatele likvidity.

4.3.1 Ukazovatele rentability

Pomocou pomerových finančných ukazovateľov rentability zistíme aktuálnu ziskovosť podniku. Výsledky majú výpovednú hodnotu ohľadom efektívnosti spoločnosti. Ukazovatele rentability sú vlastne pomerom zisku k danému základu. Na základe nich zisťujeme, ktoré náklade potrebuje podnik znížiť, aby podnik zvýšil svoju ziskovosť.

Tabuľka 7 Položky pre výpočet pomerových ukazovateľov rentability

Rok	Čistý zisk	Celkové aktíva	Celkový kapitál	Nákladové úroky	Vlastný kapitál (VI)	Celkové tržby
2019	289	90 647	90 647	298	13 871	412 837
2020	-14 447	59 318	59 318	307	-577	94 927
2021	-14 360	36 382	36 382	200	-14 937	83 662

Zdroj: Vlastné spracovanie

V tabuľke sa nachádzajú údaje zo súvahy a výkazu ziskov a strát za jednotlivé roky. Tieto údaje následne použijeme vo výpočte pri jednotlivých rentabilitách a to rentabilite aktív, investovaného kapitálu, vlastného kapitálu a tržieb.

- Rentabilita aktív

$$ROA = \frac{\text{Čistý zisk pred zdanením}}{\text{Celkové aktíva}} * 100$$

Tabuľka 8 Rentabilita aktív

Ukazovateľ	2019	2020	2021
ROA	0,32%	0%	0%

Zdroj: Vlastné spracovanie

Prvým údajom v tabuľke je rentabilita aktív. Tento údaj hovorí o tom, koľko zo zisku pripadá na jedno euro aktív spoločnosti. Na základe údajov získaných z o súvahy sme vypočítali rentabilitu aktív pre jednotlivé roky. Ako môžeme vidieť že rentabilita aktív predstavovala hodnotu 0,32 %. V ďalších dvoch rokoch, keď prepukla pandémie koronavírusu podnik nedosahoval rentabilitu aktív. Je to z dôvodu, že v týchto rokoch podnik nedosahoval zisk.

- Rentabilita investovaného kapitálu

$$ROI = \frac{\text{Čistý zisk} + \text{Nákladové úroky}}{\text{Celkový kapitál}} * 100$$

Tabuľka 9 Rentabilita investovaného kapitálu

Ukazovateľ	2019	2020	2021
ROI	0,65%	0%	0%

Zdroj: Vlastné spracovanie

Jedným z ďalších údajov o rentabilite je ukazovateľ rentability investovaného kapitálu. Vyjadruje nám aký zisk dosahuje spoločnosť na jedno euro investovaného kapitálu. Na základe toho môžeme povedať, či má význam danú investíciu uskutočniť alebo naďalej podporovať. V roku 2019 bola rentabilita investovaného kapitálu na úrovni 0,65 %. V ďalších dvoch rokoch podnik nezaznamenal rentabilitu investovaného kapitálu. Dôvodom bolo, že firma nedosahovala zisk.

- Rentabilita vlastného kapitálu

$$ROE = \frac{\text{Čistý zisk}}{\text{Vlastný kapitál (Vlastné imanie)}} * 100$$

Tabuľka 10 Rentabilita vlastného kapitálu

Ukazovateľ	2019	2020	2021
ROE	2,08%	0%	0%

Zdroj: Vlastné spracovanie

Vo vyššie uvedenej tabuľke sa nachádza tabuľka rentability vlastného kapitálu. Na základe toho môžeme povedať, akú výnosnosť má vlastný kapitál podniku. Na základe výsledkov môžeme vidieť, že rentabilita vlastného kapitálu bola v roku 2019 na úrovni 2,08 %. V rokoch 2020 a 2021 firma nedosahovala výnosnosť vlastného kapitálu z dôvodu, že v tomto období nedosahovali ziskovosť.

- Rentabilita tržieb

$$ROS = \frac{\text{Výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti}}{\text{Tržby z hospodárskej činnosti}} * 100$$

Tabuľka 11 Rentabilita tržieb

Ukazovateľ	2019	2020	2021
ROS	0,07%	0%	0%

Zdroj: Vlastné spracovanie

Na základe rentability tržieb môžeme zistiť, aký veľký zisk bol dosiahnutý za jedno euro tržieb. Na základe výpočtov je zjavné, že za skúmané obdobie dosiahla spoločnosť zisk na jedno euro tržieb len v roku 2019 a to konkrétne 0,07 €. V rokoch 2020 a 2021 spoločnosť nedosahovala žiadnu rentabilitu tržieb v dôsledku záporného výsledku hospodárenia.

4.3.2 Ukazovatele aktivity

Ukazovatele aktivity nám hovoria o tom, ako podnik nakladá so svojim majetkom. Na základe toho môžeme zistiť, ako efektívne sa firma stará o svoj majetok. Optimálne využitie majetku je vtedy, ak má spoločnosť také množstvo zásob, ktoré nie je ani veľké ale ani malé. V prípade veľkého množstva zásob sa tieto zásoby ukladajú na dlhšie časové

obdobie čím sa zvyšujú ich náklady na skladovanie. Naopak pri nízkom množstve zásob môže dôjsť k nedostatočnej výrobe, čo má za následok zbytočnú stratu prípadných tržieb.

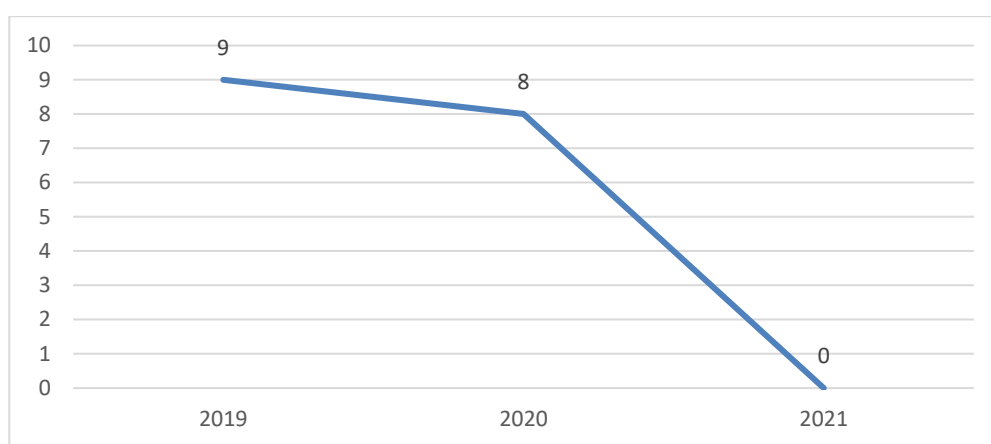
- Doba obratu zásob

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{priemerný stav zásob}}{\text{tržby}} * 365$$

Tabuľka 12 Doba obratu zásob

Merná jednotka – deň	2019	2020	2021
Doba obratu zásob	9	8	0

Zdroj: Vlastné spracovanie



Graf 6 Doba obratu zásob

Zdroj: Vlastné spracovanie

Tento graf nám hovorí o tom, koľko dní boli zásoby na sklade od ich kúpenia po predaj. Na základe grafu môžeme vidieť, že doba obratu zásob spoločnosti mala za posledné roky klesavú postupnosť. V roku 2019 predstavovala doba obratu zásob 9 dní. Nasledujúci rok boli zásoby skladované v sklade približne 8 dní. V roku 2021 je hodnota doby obratu zásob na čísle 0 čo znamená, že podnik nevlastní žiadne zásoby.

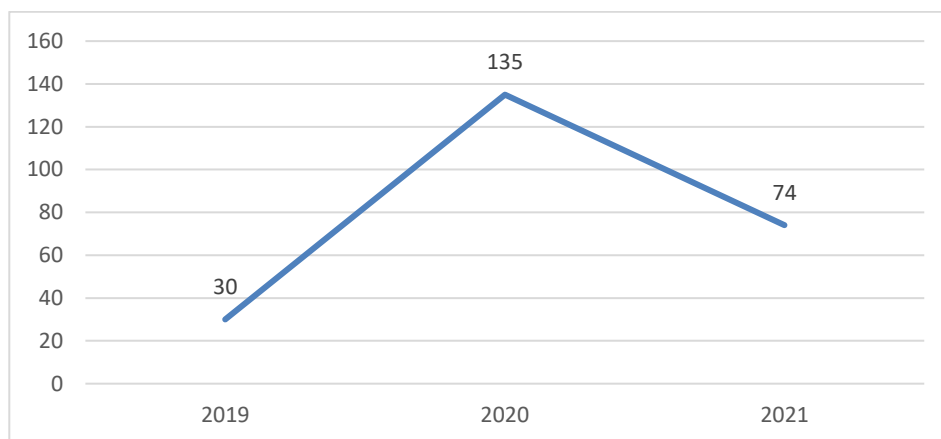
- Doba obradu pohľadávok

$$\text{Doba obradu pohľadávok} = \frac{\text{priemerný stav pohľadávok}}{\text{tržby}} * 365$$

Tabuľka 13 Doba obratu pohľadávok

Merná jednotka – deň	2019	2020	2021
Doba obratu pohľadávok	30	135	74

Zdroj: Vlastné spracovanie



Graf 7 Doba obratu pohľadávok

Zdroj: Vlastné spracovanie

Na základe doby obratu pohľadávok môžeme vidieť, ako dlho podnik čakal, kým boli zaplatené jeho pohľadávky. Môžeme vidieť, že v roku 2019 čakal podnik na úhradu svojich pohľadávok v priemere 30 dní. Počas prvého roku koronakrízy však doba obratu pohľadávok stúpila až na 135 dní. V roku 2021 došlo k miernemu skráteniu čakacej doby splatenia pohľadávok na 74 dní.

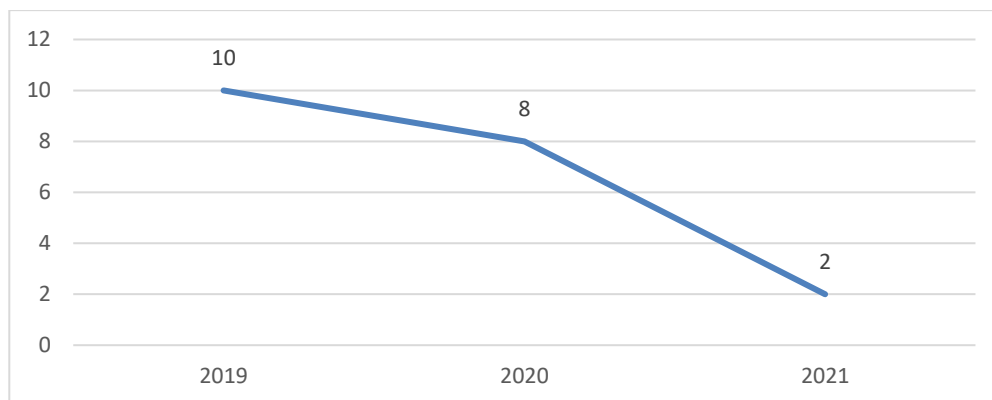
- Doba splácania záväzkov z obchodného styku

$$\text{Doba splácania záväzkov z obchodného styku} = \frac{\text{priemerný stav záväzkov}}{\text{náklady}} * 365$$

Tabuľka 14 Doba splácania záväzkov z obchodného styku

Merná jednotka – deň	2019	2020	2021
Doba splácania záväzkov z obchodného styku	10	8	2

Zdroj: Vlastné spracovanie



Graf 8 Doba splácania záväzkov z obchodného styku

Zdroj: Vlastné spracovanie

Vo vyššie uvedenej tabuľke môžeme vidieť výsledky ukazovateľa doby splácania záväzkov z obchodného styku. Hovorí nám ako rýchlo dokáže podnik splácať pohľadávky dodávateľov. V roku 2019 firma splácala záväzky za 10 dní. V roku 2020 sa doba splácania zrýchlila za 8 dní. V ďalšom roku táto doba predstavovala 2 dni.

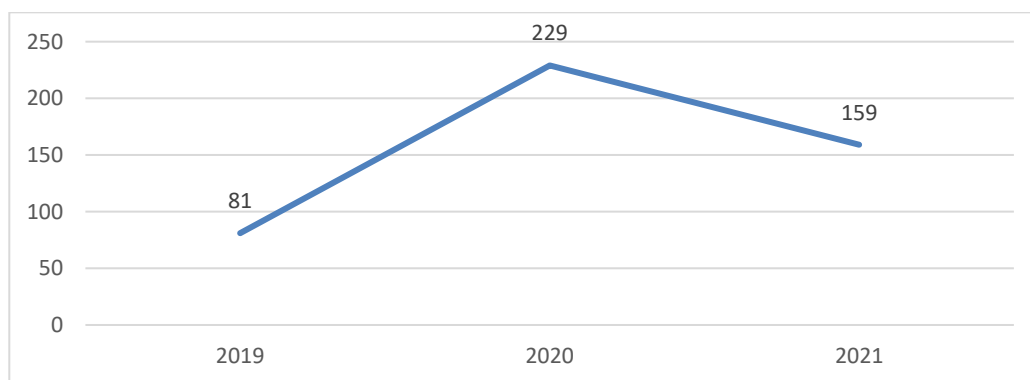
- Doba obratu aktív

$$\text{Doba obratu aktív} = \frac{\text{priemerný stav aktív}}{\text{tržby}} * 365$$

Tabuľka 15 Doba obratu aktív

Merná jednotka – deň	2019	2020	2021
Doba obratu aktív	81	229	159

Zdroj: Vlastné spracovanie



Graf 9 Doba obratu aktív

Zdroj: Vlastné spracovanie

Vo vyššie uvedenom grafe môžeme vidieť analýzu dobu obratu aktív za posledné roky. V roku 2019 bola doba obratu aktív 81 dní. To znamená, že aktíva spoločnosti sa dokážu vrátiť po 81 dňoch. Môžeme vidieť, že v prvom roku pandémie sa doba obratu spomalila a to na 229 dní. V roku 2021 sa doba obratu aktív trochu zrýchlila na 159 dní.

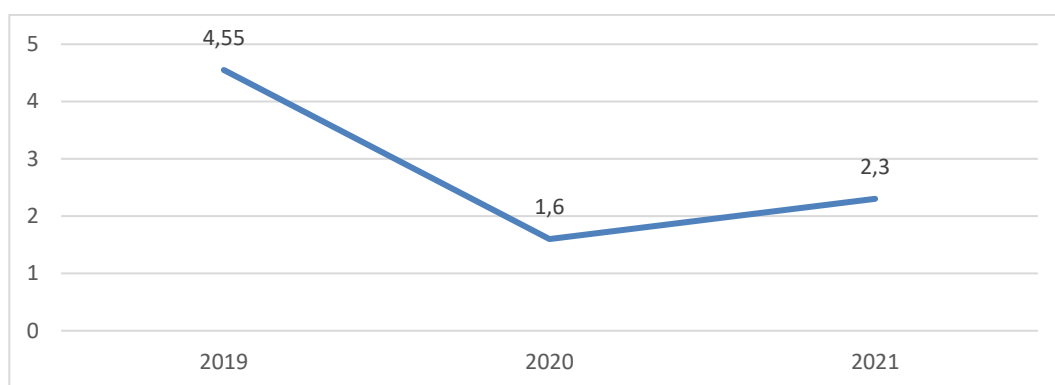
- Obrat celkových aktív

$$\text{Obrat celkových aktív} = \frac{\text{tržby}}{\text{priemerný stav aktív}}$$

Tabuľka 16 Obrat celkových aktív

Merná jednotka – počet obrátok	2019	2020	2021
Obrat celkových aktív	4,55	1,6	2,3

Zdroj: Vlastné spracovanie



Graf 10 Obrat celkových aktív

Zdroj: Vlastné spracovanie

Na základe obratu celkových aktív môžeme povedať koľkokrát sa jednotlivý majetok spoločnosti otočil za jeden rok v tržbách. Môžeme si všimnúť, že v roku 2019 sa aktíva otočili 4,55 krát za rok. V roku 2020 sa aktíva otočili v tržbách 1,6 krát. V ďalšom roku 2021 predstavoval obrat celkových aktív hodnotu 2,3.

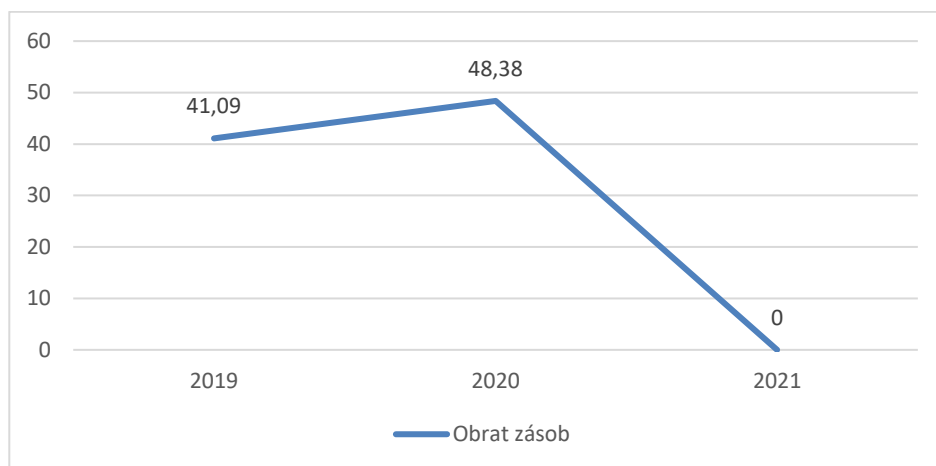
- Obrat zásob

$$\text{Obrat zásob} = \frac{\text{tržby}}{\text{priemerný stav zásob}}$$

Tabuľka 17 Obrat zásob

Merná jednotka – počet obrátok	2019	2020	2021
Obrat zásob	41,09	48,38	0

Zdroj: Vlastné spracovanie



Graf 11 Obrat zásob

Zdroj: Vlastné spracovanie

Pomocou ukazovateľov obratu zásob môžeme zistiť, koľkokrát za rok podnik pretransformuje svoje zásoby na tržby. Na základe vyššie uvedených údajov môžeme povedať, že v roku 2019 dosahoval obrat zásob hodnotu 41,09. V nasledujúcom roku 2020 došlo k miernemu zvýšeniu obratu zásob na 48,38. V roku 2021 podnik nezaznamenal žiadny obrat svojich zásob.

4.3.3 Ukazovatele likvidity

V tejto časti sa budeme zaoberať pomerovými ukazovateľmi likvidity. Tieto ukazovatele nám dávajú informácie o tom, ako dokáže podnik premeniť svoj majetok do najlikvidnejšieho stavu vo forme peňazí. Likvidita je pre spoločnosť dôležitá z toho dôvodu, že dokáže čím skôr uhradiť svoje záväzky. Likviditu ovplyvňuje viacero faktorov ako napríklad majetková štruktúra alebo pravidelný prísun peňazí.

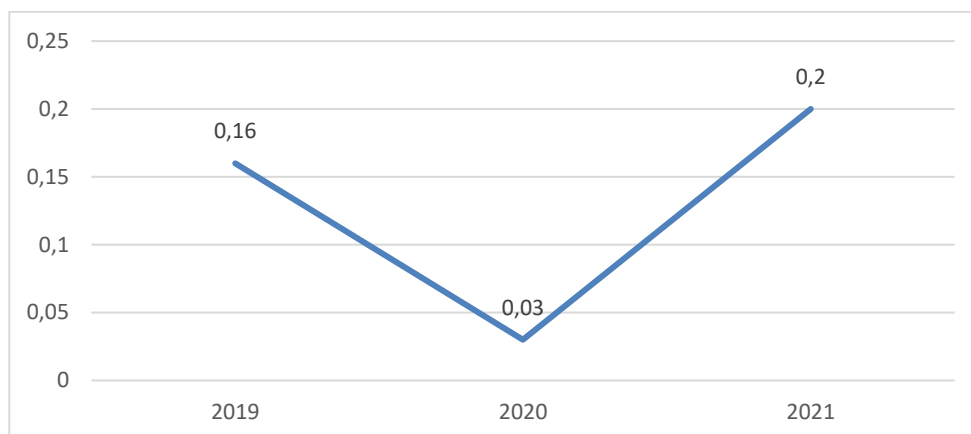
- Likvidita 1. stupňa = pohotová likvidita

$$\text{Likvidita 1. stupňa} = \frac{\text{krátkodobý finančný majetok}}{\text{krátkodobé záväzky}}$$

Tabuľka 18 Likvidita 1. stupňa

	2019	2020	2021
Likvidita 1. stupňa	0,16	0,03	0,2

Zdroj: Vlastné spracovanie



Graf 12 Likvidita 1. stupňa

Zdroj: Vlastné spracovanie

Likvidita 1. stupňa vyjadruje ako podnik dokáže uhrádzať svoje krátkodobé záväzky najlikvidnejšími prostriedkami ako napríklad hotovosťou alebo peniazmi na bankovom účte. Ideálne hodnoty sú v intervale od 0,2 až po 0,5. Ako je viditeľné z grafu ideálnu hodnotu dosahovala spoločnosť len v roku 2021. V roku 2019 bola likvidita 1. stupňa na úrovni 0,16 a v roku 2020 vo výške 0,03. To znamená, že firma v rokoch 2019 a 2020 nedokázala splácať svoje krátkodobé záväzky v dôsledku nedostatočného množstva pohotovostných peňazí. V roku 2021 firma dosiahla minimálnu požadovanú hranicu 0,2.

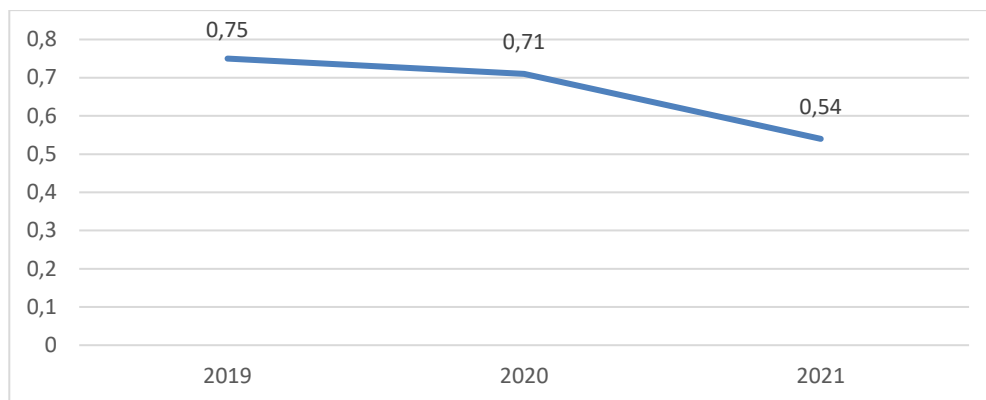
- Likvidita 2. stupňa = bežná likvidita

$$\text{Likvidita 2. stupňa} = \frac{\text{obežné aktíva} - \text{zásoby}}{\text{krátkodobé záväzky}}$$

Tabuľka 19 Likvidita 2. stupňa

	2019	2020	2021
Likvidita 2. stupňa	0,75	0,71	0,54

Zdroj: Vlastné spracovanie



Graf 13 Likvidita 2. stupňa

Zdroj: Vlastné spracovanie

Pomocou likvidity 2. stupňa vieme povedať, či spoločnosť dokáže splácať svoje splatné dlhy pomocou pohotovostných prostriedkov a taktiež aj peniazmi viazanými v krátkodobých pohľadávkach. Ideálne hodnoty likvidity 2. stupňa sú 1 až 1,5. Pri likvidite 2. stupňa by krátkodobé záväzky nemali presahovať veľkosť finančného majetku a krátkodobých pohľadávok podniku. Zároveň by finančný majetok a krátkodobé pohľadávky nemali byť vyššie ako 1,5 násobok krátkodobých záväzkov. Vo vyššie vytvorenej tabuľke môžeme vidieť, že za skúmané obdobie spoločnosť ani raz nedosahovala túto hodnotu, keď hodnota likvidity 2. stupňa mala postupne klesavý charakter od 0,75 v roku 2019 až po 0,54 v roku 2021. To znamená, že firma pomocou svojho krátkodobého majetku nemôže uhrádzať svoje krátkodobé záväzky.

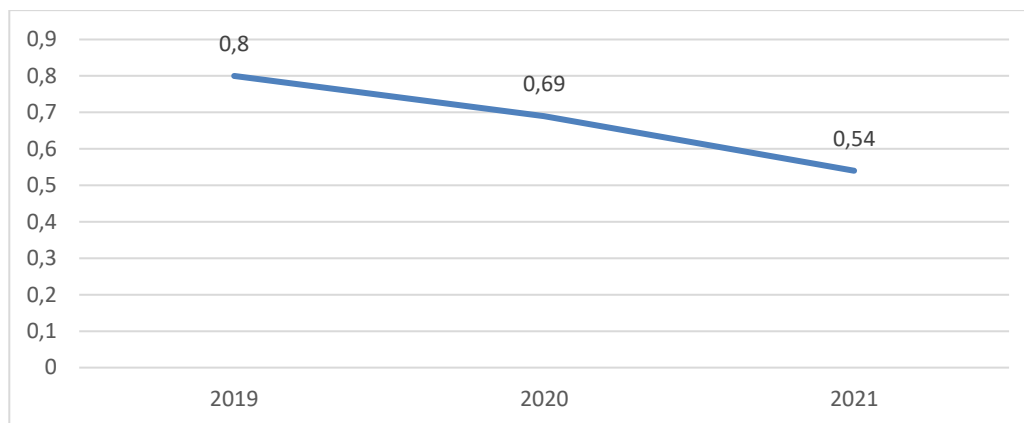
- Likvidita 3. stupňa = celková likvidita

$$\text{Likvidita 3. stupňa} = \frac{\text{obežné aktíva}}{\text{krátkodobé záväzky}}$$

Tabuľka 20 Likvidita 3. stupňa

	2019	2020	2021
Likvidita 3. stupňa	0,8	0,69	0,54

Zdroj: Vlastné spracovanie



Graf 14 Likvidita 3. stupňa

Zdroj: Vlastné spracovanie

Pri likvidite 3. stupňa môžeme zistiť, aký veľký je celkový potenciál likvidity podniku. Pri celkovej likvidite sú odporúčané hodnoty 2 až 2,5. Ako môžeme vidieť, tak ani v jednom skúmanom roku firma nedosiahla stanovený interval. V každom roku dosahovala likvidita 3. stupňa menej ako hodnotu 1 a rovnako ako bežná likvidita postupne ďalším rokom klesala.

4.3.4 Ukazovatele zadlženosti

V tejto časti podkapitoly budú analyzované pomerové ukazovatele zadlženosti nami vybraného podniku. Tieto ukazovatele slúžia na analyzovanie zloženia finančných zdrojov spoločnosti. Hovoria hlavne o pomere vlastného a cudzieho zdroja majetku. Podiel vlastného kapitálu vytvára podnik stabilným a sebestačným. Čím je podiel cudzieho kapitálu vyšší, tak sa podnik stáva viac rizikovým. Je to z dôvodu, že pri cudzích zdrojoch platíte náklady vo forme úrokov. Teda aj keď sú cudzie zdroje lacnejšie sú viac rizikové.

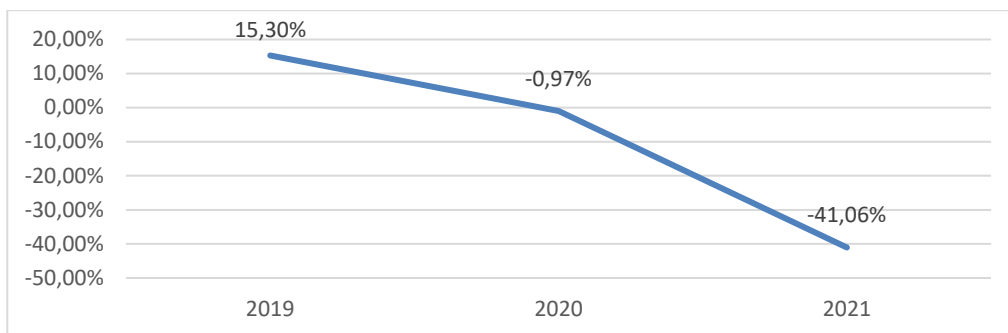
- Stupeň samofinancovania

$$\text{Stupeň samofinancovania} = \frac{\text{vlastný kapitál}}{\text{celkový kapitál}} * 100$$

Tabuľka 21 Stupeň samofinancovania

	2019	2020	2021
Stupeň samofinancovania	15,3%	-0,97%	-41,06%

Zdroj: Vlastné spracovanie



Graf 15 Stupeň samofinancovania

Zdroj: Vlastné spracovanie

Na základe stupňa samofinancovania môžeme zistiť, či je podnik finančne nezávislý. To znamená, či má podnik dostatočný vlastný kapitál na krytie svojich potrieb. V priehľadnom grafe môžeme vidieť, že stupeň samofinancovania dosiahol v roku 2019 hodnotu 15,3 %. O rok neskôr však táto hodnota klesla až na záporné číslo a to -0,97 %. V roku 2021 tento údaj klesol približne o ďalších 40 % na úroveň -41,06 %. To znamená, že spoločnosť počas pandémie nebola schopná samofinancovania.

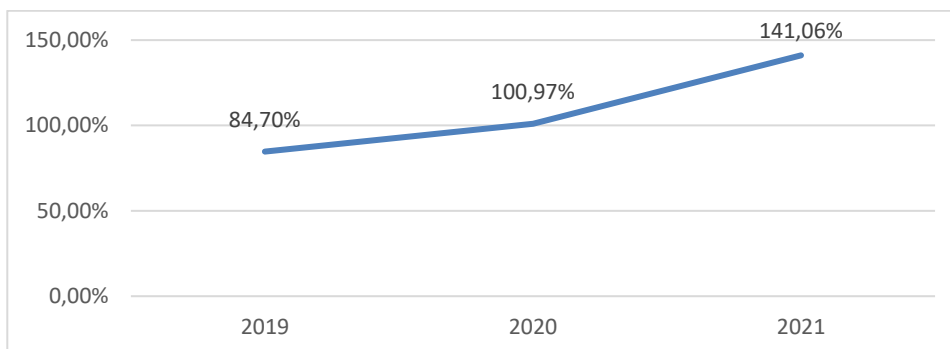
- Celková zadlženosť

$$\text{Celková zadlženosť} = \frac{\text{cudzí kapitál}}{\text{celkový kapitál}} * 100$$

Tabuľka 22 Celková zadlženosť

	2019	2020	2021
Celková zadlženosť	84,7%	100,97%	141,06%

Zdroj: Vlastné spracovanie



Graf 16 Celková zadlženosť

Zdroj: Vlastné spracovanie

Vďaka ukazovateľu celková zadlženosť môžeme vedieť, aká veľká časť majetku podniku je financovaná na dlh. To znamená ako veľmi je spoločnosť zadlžená. Na základe grafu môžeme vidieť, že spoločnosť za skúmané obdobie mala veľmi vysokú zadlženosť. V roku 2019 tvoril dlh spoločnosti 84,7 % aktív. V prvom roku pandémie tvorila celková zadlženosť hodnotu 100,97 %. V roku 2021 bola táto hodnota na úrovni 141,06 %. Z výsledkov vyplýva, že firma využívala vo veľkej miere cudzí kapitál a to najmä počas obdobia pandémie koronavírusu.

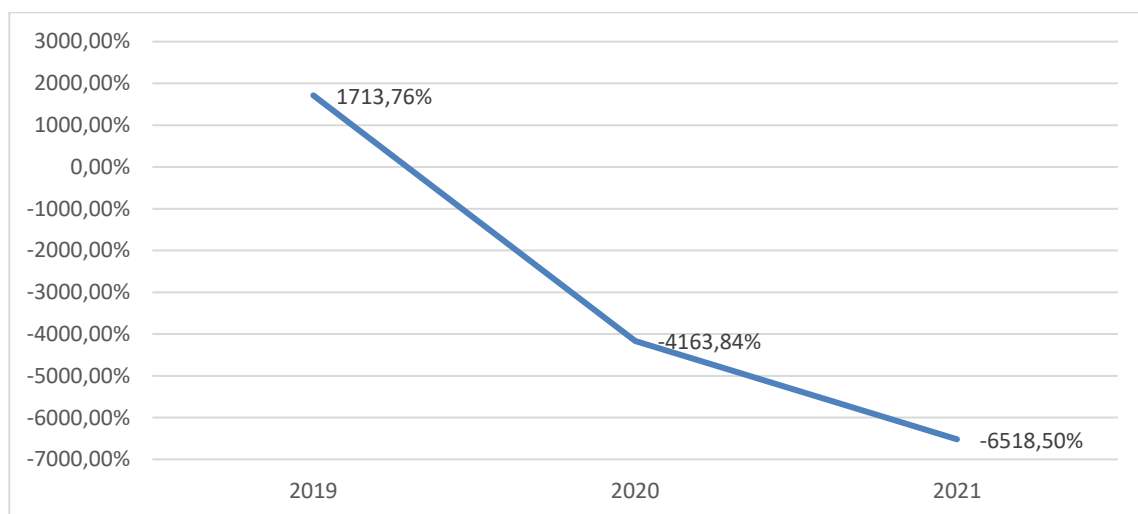
- Úrokové krytie

$$\text{Úrokové krytie} = \frac{\text{zisk pred zdanením} + \text{nákladové úroky}}{\text{nákladové úroky}} * 100$$

Tabuľka 23 Úrokové krytie

	2019	2020	2021
Úrokové krytie	1 713,76%	-4 163,84%	-6 518,5%

Zdroj: Vlastné spracovanie



Graf 17 Úrokové krytie

Zdroj: Vlastné spracovanie

Vo vyššie uvedenej tabuľke sa nachádzajú údaje o úrokovom krytí firmy. Tento údaj odzrkadľuje, či je podnik schopný splácať úroky na základe ziskovosti prostredníctvom cudzieho kapitálu. V roku 2019 bola hodnota úrokového krytia 1 713,76 %. V prvom roku pandémie došlo k rapidnému poklesu tejto hodnoty na -4 163,84 %. V ďalšom roku pokračoval klesajúci trend. Hodnota úrokového krytia bola na úrovni -6 518,5 %.

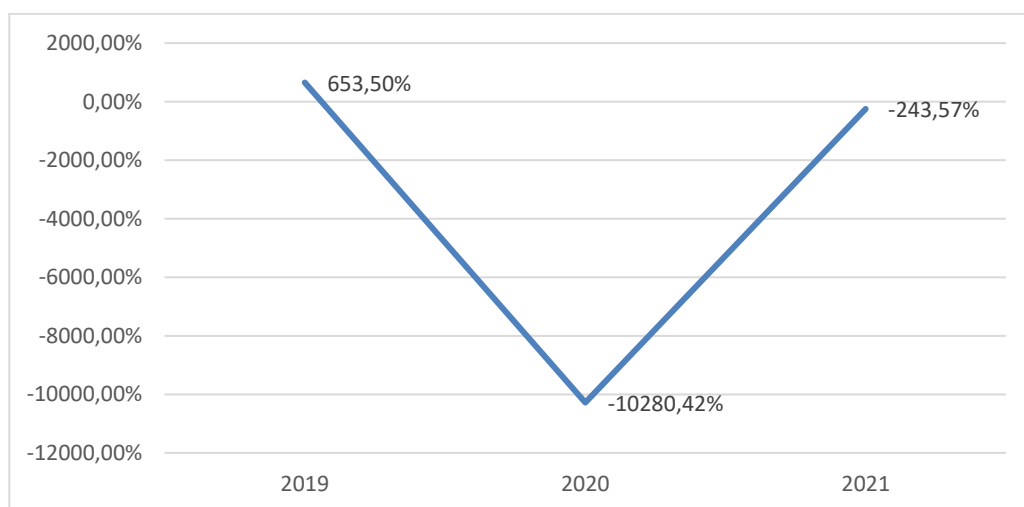
- Finančná páka

$$\text{Finančná páka} = \frac{\text{aktíva}}{\text{vlastný kapitál}} * 100$$

Tabuľka 24 Finančná páka

	2019	2020	2021
Finančná páka	653,5%	-10 280,42%	-243,57%

Zdroj: Vlastné spracovanie



Graf 18 Finančná páka

Zdroj: Vlastné spracovanie

Pomocou ukazovateľa finančná páka môžeme zistiť, aký je pomer vlastných a cudzích zdrojov v spoločnosti. Čím je hodnota finančnej páky vyššia, tak tým viac tvorí percentuálny podiel cudzích zdrojov vyšší. Na základe grafu môžeme tvrdiť, že v roku 2019 dosahoval podnik finančnú páku v hodnote 653,5 %. V roku 2020 došlo k rapidnému poklesu finančnej páky na -10 280,42 %. V nasledujúcom roku došlo k zvýšeniu hodnoty finančnej páky na hodnotu -243,57 %.

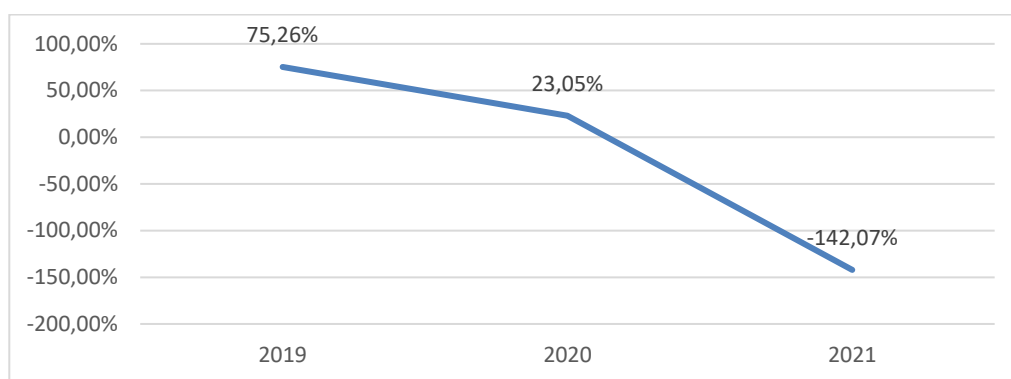
- Dlhodobé krytie stálych aktív

$$\text{Dlhodobé krytie stálych aktív} = \frac{\text{vlastný kapitál} + \text{dlhodobo cudzí kapitál}}{\text{stále aktíva}} * 100$$

Tabuľka 25 Dlhodobé krytie stálych aktív

	2019	2020	2021
Dlhodobé krytie stálych aktív	75,26%	23,05%	-142,07%

Zdroj: Vlastné spracovanie



Graf 19 Dlhodobé krytie stálych aktív

Zdroj: Vlastné spracovanie

Ukazovateľ dlhodobého krytia majetku nám dáva informácie o tom, aká časť dlhodobého majetku je financovaná z dlhodobých zdrojov. Podľa zostrojeného grafu môžeme povedať, že najväčšia časť dlhodobého majetku bola krytá v roku 2019, keď hodnota ukazovateľa bola vo výške 75,26 %. V roku 2020 táto hodnota bola na úrovni 23,05 %. V nasledujúcom roku došlo k poklesu dlhodobého krytia stálych aktív konkrétne na úroveň -142,07 %.

4.4 Multikriteriálne hodnotenie

V tejto podkapitole budú využité dve multikriteriálne hodnotenia podnikov. Tieto metódy sú bodovacia metóda a metóda normovanej premennej. Na základe týchto analýz môžeme porovnať nami vybraný podnik s podnikmi v okolí, ktoré tomu nášmu konkurujú. Prostredníctvom týchto hodnotení premeníme viaceré ukazovatele podniku do jednej hodnoty. Na základe tejto hodnoty pre každý jeden podnik zistíme, ako obstál nami vybraný podnik v porovnaní s druhými.

Tabuľka 26 Multikriteriálne hodnotenie konkurentov

Podnik	ROA	Doba obratu pohľadávok	Bežná likvidita	Stupeň samofinancovania
XY	0	74	0,54	-0,41
A	0,22	10	2,55	0,5
B	0	352	1	-0,83
C	0,03	68	0,88	0,06
D	0,01	6	0,45	0,2
E	0,3	15	4,68	0,65
Charakter ukazovateľa	1	-1	1	1

Zdroj: Vlastné spracovanie

V tejto tabuľke sa nachádzajú údaje nami vybraných ukazovateľov pre jednotlivé konkurenčné firmy, ktoré budú porovnávané s nami vybraným podnikom pre rok 2021.

Tabuľka 27 Počet podnikov a ukazovateľov

Počet podnikov (n)	6
Počet ukazovateľov (m)	4

Zdroj: Vlastné spracovanie

V tabuľke, ktorá sa nachádza nad textom na nachádzajú informácie o počte podnikov a aj následných ukazovateľoch, ktoré budú analyzované pri bodovacej metóde a metóde normovanej premennej. Tieto údaje budú využité pri nasledujúcich výpočtoch.

4.4.1 Bodovacia metóda

$$d_{i1} = 1/m \sum_{j=1}^m b_{ij}$$

Tabuľka 28 Bodovacia metóda

Podnik	b _{i1}	b _{i2}	b _{i3}	b _{i4}	d _{i1}	Poradie
XY	0	8	12	-63	-11	5.

A	73	60	54	77	66	2.
B	0	2	21	-128	-26	6.
C	10	9	19	9	12	4.
D	3	100	10	31	36	3.
E	100	40	100	100	85	1.

Zdroj: Vlastné spracovanie

Táto tabuľka obsahuje výpočty jednotlivých ukazovateľov, ktoré boli vypočítané na základe bodovacej metódy. Na základe ďalších výpočtov sme došli k záverečnému hodnoteniu, ktoré spočíva v usporiadaní konečného výsledku vzostupne. Na základe toho môžeme tvrdiť, že nami vybraný podnik sa umiestnil na piatom mieste. To znamená, že obstál lepšie len oproti jednému konkurenčnému podniku. Najlepšie skončil podnik E.

4.4.2 Metóda normovanej premennej

$$d_{iz} = 1/m \sum_{j=1}^m u_{ij}$$

Tabuľka 29 Priemer a smerodajná odchýlka ukazovateľov

Ukazovateľ	ROA	Doba obratu pohľadávok	Bežná likvidita	Stupeň samofinancovania
Priemer	0,093	87,5	1,683	0,028
Smerodajná odchýlka	0,121	121,521	1,511	0,512

Zdroj: Vlastné spracovanie

Pre výpočet hodnotenia podnikov pomocou metódy normovanej premennej sme si vyrátali priemer a smerodajnú odchýlku jednotlivých ukazovateľov.

$$\text{Max } u_{i1} = \frac{x_{ij} - x_{\text{priemer},j}}{\sigma x_j}$$

$$\text{Min } u_{ij} = \frac{x_{\text{priemer},j} - x_{ij}}{\sigma x_j}$$

Tabuľka 30 Metóda normovanej premennej

Podnik	u_{i1}	u_{i2}	u_{i3}	u_{i4}	d_{i2}	Poradie
XY	-0,769	0,111	-0,756	-0,855	-0,567	5.
A	1,05	0,638	0,574	0,922	0,796	2.
B	-0,769	-2,177	-0,452	-1,676	-1,269	6.
C	-0,521	0,16	-0,531	0,063	-0,207	4.
D	-0,686	0,671	-0,816	0,336	-0,124	3.
E	1,711	0,597	1,983	1,215	1,377	1.

Zdroj: Vlastné spracovanie

Na základe tabuľky, ktorá obsahuje hodnotenie podnikov pomocou metódy normovanej premennej môžeme povedať, že nami vybraní podnik sa umiestnil na piatom mieste spomedzi všetkých podnikov, ktoré boli porovnávané. Najlepšie sa podľa tohto hodnotenia nachádza podnik E.

5 Diskusia

V nasledujúcej časti bakalárskej práce si zhodnotíme jednotlivé výsledky konkrétnych častí našej bakalárskej práce. Následne predstavíme názory a navrhujeme odporúčania, ktoré by mali viesť k zlepšeniu aktuálnej finančnej situácii podniku.

5.1 Zhodnotenie finančnej analýzy podniku

Jedným z hlavných dôvodov úpadku nami vybraného podniku bolo začatie pandémie koronavírusu. V dôsledku toho došlo v postupnom čase k prijatiu veľkého množstva opatrení, ktoré zaviedol parlament na Slovensku. Opatrenia ako zavedenie lockdownu, obmedzovanie počtu ľudí alebo rôzne režimy ako OTP spôsobovali nielen nášmu podniku veľké finančné problémy.

Na základe týchto udalostí sme využili viaceré metódy, ktoré zanalyzovali aktuálnu finančnú situáciu spoločnosti, aby sme zistili v akej finančnej situácii sa spoločnosť práve nachádza. Pre zhodnotenie finančného zdravia podniku sme najprv vytvorili vertikálnu analýzu spoločnosti. Na základe vertikálnej analýzy sme zistili aktuálny stav súvahy a výkazu ziskov a strát nami vybranej spoločnosti. Neobežný majetok podniku si udržiaval pred aj počas pandémie približne rovnaký percentuálny podiel na majetku podniku okolo 30 %. Mierny pokles zaznamenal akurát v roku 2021 približne o 5 %. Obežný majetok firmy zaznamenával aj napriek koronakríze mierny nárast až na viac ako 72 %. Čo sa týka pasívneho majetku, tak veľký podiel na celkovom pasívnom majetku mali záväzky. Tie v čase koronakrízy stúpili až na viac ako 140 %. Tie stúpili v dôsledku veľkého nárastu krátkodobých záväzkov. Vlastné imanie naopak veľmi výrazne klesalo až na viac ako -40 %. Predpokladáme, že tento pasívny stav majetku má na svedomí neschopnosť splácať záväzky, kvôli ušlému príjmu v dôsledku protipandemických opatrení. To vidno aj na ukazovateli čistého obratu. V čase pandémie im totiž klesli približne o 30 %.

Problémy firmy môžeme vidieť aj pri horizontálnej analýze, ktorá ukazuje, že jednotlivé zložky majetku zaznamenávali oproti minulému roku neustále pokles. Celkový majetok klesol v roku 2020 oproti roku 2019 o viac ako 34 % a v roku 2021 oproti roku 2020 o viac ako 38 %. Z toho neobežný majetok klesol v roku 2021 oproti roku 2020 o viac ako 51 %. Veľký pokles zaznamenalo na aktívnom majetku aj časové rozlíšenie keď v roku 2020 zaznamenalo oproti minulému roku pokles o viac ako 88 %. Naopak ale v roku 2021 zaznamenalo časové rozlíšenie nárast oproti predchádzajúcemu roku o viac ako 360 %.

Spolu vlastné imanie taktiež zaznamenával pokles oproti predchádzajúcemu roku. V roku 2021 zaznamenal pokles oproti roku 2020 o viac ako 38 %. Kým v roku 2020 klesli záväzky oproti predchádzajúcemu roku o necelých 22 %, tak v roku 2021 klesli oproti predchádzajúcemu o 14,32 %. Vlastné imanie pokleslo v roku 2020 o viac ako 100 %. V roku 2021 zaznamenalo oproti minulému roku nárast až o viac ako 2400 %. Čo sa týka čistého obratu, tak si môžeme všimnúť, že pandémie sa na čistom obrate preukázala. Ten klesol v roku 2020 oproti minulému roku o vyše 77 %. V ďalšom roku zaznamenal už miernejší pokles oproti roku 2020 o necelých 12 %.

Tým, že nami vybraný podnik v rokoch, kedy pôsobila pandémie na Slovensku nedosahoval zisk, tak nedosahoval žiadnu rentabilitu. Rentabilitu naposledy dosahoval v roku 2019. Keďže však už vtedy mali len minimálny zisk, tak jednotlivé ukazovatele rentability mali len minimálne hodnoty. Ukazovatele aktivity taktiež potvrdzujú zhoršenú situáciu počas obdobia pandémie. Doba obratu pohľadávok a doba obratu aktív výrazne stúpila oproti roku 2019. Zároveň podnik v roku 2021 nevlastnil žiadne zásoby. Majetok podniku sa taktiež menej krát dokázal otočiť v tržbách ako pred pandémiou koronavírusu. V analýzach jednotlivých likvidít je zrejmé, že podnik mal problémy pri všetkých druhoch likvidity, keď tieto hodnoty boli pod odporúčaným intervalom. Len v roku 2021 dosahovala pohotová likvidita minimálnu požadovanú hodnotu 0,2. Podnik nestál dobre ani pri ukazovateľoch zadlženosti. Môžeme si všimnúť, že podnik mal vysokú formu zadlženosti. Taktiež nebol schopný samofinancovania. Firma nebola počas pandémie schopná splácať úroky zo ziskovosti cudzieho kapitálu. Zároveň nemala ani finančnú páku.

Poslednou analýzou podniku bolo jeho porovnanie s lokálnymi konkurentmi. Porovnávali sme ho s piatimi podnikmi, ktoré mali podobnú podnikateľskú činnosť a sídlili v tom istom meste. Porovnanie bolo na základe multikriteriálneho hodnotenia. Porovnávali sme rentabilitu aktív, dobu obratu pohľadávok, bežnú likviditu a stupeň samofinancovania. Pri bodovacej metóde aj metóde normovanej premennej sa ukázalo, že nami vybraný podnik obstál ako druhý najhorší zo všetkých podnikov. Naopak najlepšie obstál podnik E.

5.2 Odporúčania a návrhy

V tejto podkapitole bakalárskej práce budú upozornenia a návrhy, ktoré by mali pomôcť nami vybranému podniku pri zlepšení finančnej situácie a finančného zdravia podniku.

Na základe jednotlivých analýz sme zistili, že podnik sa dostal do finančných problémov najmä kvôli pandémie koronavírusu. Podnik sa však nenachádzal v dobrej finančnej situácii ani v roku 2019, keďže nepreukazoval veľmi vysoký zisk. Vplyvom koronavírusu a následných opatrení sa však dostal do ešte väčších problémov, kedy už preukazoval stratu.

Podnik by mal začať dôkladnejšie sledovať svoj celkový pomer vlastného a cudzieho kapitálu. Ďalej by mal sledovať viaceré ukazovatele ako likvidita, zadlženosť a viaceré iné pomerové finančné ukazovatele. Podnik by sa mal snažiť dosahovať jednotlivé úrovne likvidity v ideálnom hodnotovom intervale na všetkých troch úrovniach. Ak by podnik v roku 2021 dokázal znížiť krátkodobé záväzky o 50 %, pomohlo by to zvýšiť likviditu podniku na všetkých úrovniach. Pohotovú a bežnú likviditu by sa dokonca dostali aj na požadovaný interval.

Tabuľka 31 Zmena likvidity pri znížení krátkodobých záväzkov

Krátkodobé záväzky	Pohotovú likvidita	Bežná likvidita	Celková likvidita
49 439 €	0,2	0,54	0,54
24 719,5 €	0,39	1,07	1,07

Zdroj: Vlastné spracovanie

Jedným z ďalších odporúčaní je zníženie cudzieho kapitálu podniku. Vďaka zníženiu objemu cudzieho kapitálu dôjde k zlepšeniu jednotlivých ukazovateľov ako napríklad zadlženosť alebo likvidita podniku.

Podnik by sa taktiež mohol pokúsiť skrátiť svoju dobu obratu pohľadávok. Na základe skrátenie tejto doby by podnik mohol znížiť predpoklad k rôznym finančným problémom pri uhrádzaní vlastných záväzkov. Tento ukazovateľ by sa dal zlepšiť, ak by podnik zvýšil svoje tržby. Podnik v roku 2021 dosiahol tržbu 83 662 €. Ak by sa podniku podarilo rôznymi opatreniami zvýšiť tržbu o 30 %, tak by sa doba obratu pohľadávok za rok 2021 skrátila o sedemnást dní.

Tabuľka 32 Zmena doby obratu pohľadávok pri zvýšení tržieb

Tržby	Doba obratu pohľadávok
83 662 €	74

108 760,6 €	57
--------------------	----

Zdroj: Vlastné spracovanie

Firma by taktiež mohlo zvýšiť pomer vlastného kapitálu oproti celkovému kapitálu. To môžu dosiahnuť tak, že sa im podarí postupne mať väčší percentuálny pomer svojich pohľadávok ako svojich záväzkov. Na základe toho by firma dokázala aj zvýšiť svoj stupeň samofinancovania.

Záver

V bakalárskej práci sme analyzovali finančné zdravie podniku XY s.r.o., ktorý sa zameriaval v oblasti gastronómie. Na to, aby sme však mohli analýzu tohto podniku vykonať, sme museli najprv splniť jednotlivé ciele, ktoré boli potrebné na vypracovanie bakalárskej práce.

Prvým bodom tejto bakalárskej práce bolo sa zoznámiť s teoretickými znalosťami, ktoré sa týkajú tejto problematiky. Postupne sme si pomenovali súčasný politický a ekonomický stav na Slovensku a vo zvyšku sveta. Keďže prebiehala pandémia koronavírusu, tak jednotlivé vlády zavádzali rôzne opatrenia, ktoré ovplyvňovali jednotlivé sektory národného hospodárstva. Jedným z hlavných sektorov, ktoré boli zasiahnuté koronavírusom bol terciárny sektor, kde patrí aj gastronómia. Následne sme si pomenovali rôzne finančné krízy, ktoré v minulosti zasiahli svet. Ďalej sme si popísali jednotlivé poznatky o finančnej analýze podniku.

Bakalárska práca pokračovala časťou, kde boli popísané hlavný cieľ a jednotlivých päť vedľajších cieľov, ktoré boli pre vypracovanie práce potrebné splniť. Následne sme si charakterizovali postup práce pri písaní bakalárskej práce a metodiku práce.

V praktickej časti bol analyzovaný podnik prostredníctvom rôznych výpočtov. Zisťovali sme stav aktívneho a pasívneho majetku podniku v posledných rokoch. Ďalej sme zisťovali stav ziskov a strát majetku. Toto sme skúmali prostredníctvom horizontálnej a vertikálnej analýzy. Následne sme analyzovali viaceré pomerové finančné ukazovatele podniku a to ukazovatele aktivity, rentability, zadlženosti a likvidity. Z výsledkov sme zistili, že podnik má problémy s viacerými ukazovateľmi ako napríklad likviditou, rentabilitou alebo niektorými ukazovateľmi zadlženosti. Podnik sme taktiež porovnávali s jeho piatimi regionálnymi konkurentami. Bodovacia metóda aj metóda normovanej premennej ukázali, že nami vybraný podnik sa nachádza na predposlednom mieste s pomedzi všetkých konkurentov.

Na základe všetkých týchto analýz sme následne navrhli niekoľko odporúčaní, ktoré by mali pomôcť podniku zlepšiť jeho finančnú situáciu v budúcnosti.

Bibliografické zdroje

ALLIANZ TRADE. *Koronakríza negatívne ovplyvnila polovicu firiem*. [online]. 2020. [cit. 2023-05-17]. Dostupné na: <https://www.allianz-trade.com/sk_SK/novinky-a-analyzy/aktualne-novinky/koronakriza-negativne-ovplyvnila-polovicu-firiem.html>

BARTOŠOVÁ, V, PALIDEROVÁ, M. *Horizontálna analýza súvahy a výsledovky – pokračovanie praktického príkladu*. [online]. 2014. [cit. 2023-05-17]. Dostupné na: <<https://www.danovecentrum.sk/odborny-clanok/horizontalna-analyza-suvahy-a-vysledovky-pokracovanie-praktickeho-prikladu.htm>>

CONGRESSIONAL RESEARCH SERVICE. *Introduction to U.S. Economy: The Business Cycle and Growth*. [online]. 2023. [cit. 2023-05-17]. Dostupné na: <<https://crsreports.congress.gov/product/pdf/IF/IF10411>>

ČERNAJ, T. *10 najdôležitejších ekonomických kríz v histórii ľudstva a kríza v roku 2020*. [online]. 2022. [cit. 2023-05-17]. Dostupné na: <<https://www.euroekonom.sk/ekonomika/hospodarska-kriza/10-najdolezitejsich-ekonomickych-kriz-v-novodobej-historii-ludstva/>>

DAŇO, Ferdinand. 2021. Záverečné práce. *Interná smernica č. 8/2021 o záverečných, rigorózných a habilitačných prácach*. [Online] 24. 11 2021. [Dátum: 16. 02 2023.] https://euba.sk/www_write/files/SK/docs/interne-smernice/2021/is_8_2021.pdf.

ECONOMIAFINANZAS.COM. *Čo je to terciárny sektor*. [online]. [cit. 2023-05-17]. Dostupné na: <<https://www.economiafinanzas.com/sk/que-es-el-sector-terciario/>>

EURACTIV. *Finančná kríza*. [online]. 2016. [cit. 2023-05-17]. Dostupné na: <<https://euractiv.sk/section/ekonomika-a-euro/linksdossier/financna-kriza-000227/>>

FEKETE, D. *TOP 10 najväčších kríz v histórii ľudstva*. [online]. 2023. [cit. 2023-05-17]. Dostupné na: <<https://financer.com/sk/blog/top-10-najvacsich-kriz-v-historii-ludstva/>>

HOLEČKOVÁ, Jaroslava. *Finanční analýza firmy*. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-392-8.

INVESTOPEDIA. *Economic Cycle: Definition and 4 Stages of the Business Cycle*. [online]. 2023. [cit. 2023-05-17]. Dostupné na: <<https://www.investopedia.com/terms/e/economic-cycle.asp>>

INVESTOPEDIA. *Financial Analysis: Definition, Importance, Types, and Examples*. [online]. 2023. [cit. 2023-05-17]. Dostupné na: <<https://www.investopedia.com/terms/f/financial-analysis.asp>>

JENČOVÁ, S, LITAVCOVÁ, E. *Hodnotenie podnikov pomocou vybraných metód v priestore*. [online]. 2011. [cit. 2023-05-17]. Dostupné na: <https://www.derivat.sk/files/casopis%202011/2011_Okt_Jencova_Litavcova.pdf>

KARPIŠ, Juraj. *Zlé peniaze. Sprievodca krízou*. Bratislava: INESS, 2015.

KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ a Karel ŠTEKER. *Finanční analýza: Komplexní průvodce s příklady*. 2. rozšířené vyd. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4456-8.

KORONA.GOV.SK. *Pomoc pre firmy a SZČO*. [online]. 2020. [cit. 2023-05-17]. Dostupné na: <<https://korona.gov.sk/pomoc-pre-firmy-a-szco/>>

KOTULIČ, Rastislav, KIRÁLY, Peter, RAJČÁNIOVÁ, Miroslava, 2010. *Finančná analýza podniku*. Bratislava: Iura Edition, s .r. o., 231 s. ISBN 978-80-8078-342-6.

MANAGEMENT MANIA. *Vertikálne analýza*. [online]. 2016. [cit. 2023-05-17]. Dostupné na: <<https://managementmania.com/sk/vertikalne-analyza>>

MANUAL.IPREMIER.SK. *Horizontálna a vertikálna analýza*. [online]. 2018. [cit. 2023-05-17]. Dostupné na: <<https://manual.ipremier.sk/pages/viewpage.action?pageId=18645210>>

MFSR. *Koronavírus - opatrenia*. [online]. 2020. [cit. 2023-05-17]. Dostupné na: <<https://www.mfsr.sk/sk/koronavirus-informacie/>>

MFSR. *Ministerstvo financií predstavilo opatrenia v rámci „Lex korona“*. [online]. 2020. [cit. 2023-05-17]. Dostupné na: <<https://www.mfsr.sk/sk/media/tlacove-spravy/ministerstvo-financii-predstavilo-opatrenia-ramci-lex-korona.html>>

MITTAŠ, M. *Dot-com bublina zničila mýtus o tom, že internet je nezničiteľný stroj na peniaze*. [online]. 2018. [cit. 2023-05-17]. Dostupné na: <<https://www.finreport.sk/ekonomika/dot-com-bublina-znicila-mytus-o-tom-ze-internet-je-neznicitelny-stroj-na-peniaze/>>

ORSR. *Výpis z Obchodného registra Okresného súdu Trnava*. [online]. 2023. [cit. 2023-05-17]. Dostupné na: <<https://www.orsr.sk/vypis.asp?ID=641539&SID=7&P=1>>

PILAŘOVÁ, Ivana a Jana PILÁTOVÁ. Účetní závěrka, základ daně, finanční analýza podnikatelských subjektu roku 2014. 7. prepracované vyd. Praha: VOX, 2014. ISBN 978-80- 87480-27-4.

PODKLADY.SK. *Akú metodiku zvoliť pri písaní bakalárskej práce*. [online]. 2016. [cit. 2023-05-17]. Dostupné na: <<https://www.podklady.sk/aku-metodiku-zvolit-pri-pisani-bakalarskej-prace>>

PODNIKOVAANALYZA.SK. *Ukazovatele aktivity*. [online]. 2015. [cit. 2023-05-17]. Dostupné na: <<https://podnikovaanaliza.sk/financna-analyza/pomerove-financne-ukazovatele/ukazovatele-aktivity/>>

PODNIKOVAANALYZA.SK. *Ukazovatele likvidity*. [online]. 2015. [cit. 2023-05-17]. Dostupné na: <<https://podnikovaanaliza.sk/financna-analyza/pomerove-financne-ukazovatele/ukazovatele-likvidity/>>

PODNIKOVAANALYZA.SK. *Ukazovatele rentability*. [online]. 2015. [cit. 2023-05-17]. Dostupné na: <<https://podnikovaanaliza.sk/financna-analyza/pomerove-financne-ukazovatele/ukazovatele-rentability/>>

PODNIKOVAANALYZA.SK. *Ukazovatele zadlženosti*. [online]. 2015. [cit. 2023-05-17]. Dostupné na: <<https://podnikovaanaliza.sk/financna-analyza/pomerove-financne-ukazovatele/ukazovatele-zadlzenosti/>>

POMAHAMELUDOM.SK. *Prvá pomoc ako efektívny nástroj ochrany pracovných miest*. [online]. 2022. [cit. 2023-05-17]. Dostupné na: <<https://www.pomahameludom.sk/>>

REGISTERUZ.SK. *Register účtovných závierok*. [online]. 2023. [cit. 2023-05-17]. Dostupné na: <<https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/accountingentity/simplesearch>>

ROGUĽA, P. *Analýza jednotlivých sektorov národného hospodárstva a návrh BSC pre mobilných operátorov*. [online]. 2012. [cit. 2023-05-17]. Dostupné na: <<https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/kotulic17/subor/19.pdf>>

RŮČKOVÁ, Petra. Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. 5. aktualizované vyd. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5534-2.

SODOMA VLUGAN. *Finančná pomoc pre cestovný ruch a gastronomický sektor*. [online]. 2021. [cit. 2023-05-17]. Dostupné na: <<https://www.sodomavulgan.sk/2021/05/financna-pomoc-pre-cestovny-ruch-a-gastronomicky-sektor/>>

Zákon č. 431/2002 Z.z., O účtovníctve. In: Zbierka zákonov SR. 18.6.2002, čiastka 168/2002. Účinnosť: 1.7.2016-31.12.2016.

Zákon č. 513/1991 Z.z., Obchodný zákonník. In: Zbierka zákonov SR. 5.11.1991, čiastka 98/1991. Účinnosť: 1.1.2014 - 28.4.2015.